

ערן שקין מכניס את הסלפי לגלריה

פסלי מתכת גדולי מידות וציורי שמן על בד - ערן שקין משתמש במדיום קלאסי: News פורטפוליו לתיאור התופעה העכשווית של תיעוד עצמי אובססיבי, בתערוכת היחיד "מסתכל עליך" / מדבר אל עצמי" שתיפתח בגלריה [זימאק](#) ב-7.7

סדרת העבודות החדשה של ערן שקין "מסתכל עליך / מדבר אל עצמי" מציגה דמויות הלקוחות מתוך שיטוט באמצעי המדיה השונים – בפייסבוק, באינסטגרם, במגזינים און-ליין – שקין עוקב אחר תנוחות הגוף הכמעט-קבועות של דמויות בצילומי סלפי, ולעתים מוסיף להן גם טקסט. עבודות אלו מגיבות ומעוררות מחשבה על תרבות הסלפי ועל התרבות העכשווית בכלל, בה שולטים ערכים של הצלחה, סטטוס כלכלי-חברתי, יופי ומיניות, ועיקר – מבט המופנה אל העצמי.

תערוכת היחיד של שקין, שתיפתח **בגלריה זימאק** ב-7.7, מספקת הצצה לנושא המעסיק אותו בשנים האחרונות – מקומו של היחיד בתרבות הצריכה בעידן העכשווי, הגלובלי. הוא מטא את מבטו החקרני בפסלים גדולי ממדים עשויים יציקות מתכת, לצד ציורי שמן על בד. שקין הוא אמן רב תחומי שמרבה להציג בארץ ובעולם, בתערוכות יחיד וקבוצתיות. הוא גם חתנו של האמן המנוח מנשה קדישמן, ואולי שאב ממנו את התעוזה להסתער על פיסול במתכת, המיועד לא פעם להצבה במרחב הציבורי. בעבודותיו הוא מתמקד מעת לעת בסדרות המבטאות נושא עקבי – דיוקנאות אמנים מפורסמים ברישום קו כאילו-קומיקסי; בדידות או וחריגות חברתית; ביקורת פוליטית או ציורים קטנים מהמטבח הפרטי בבית.

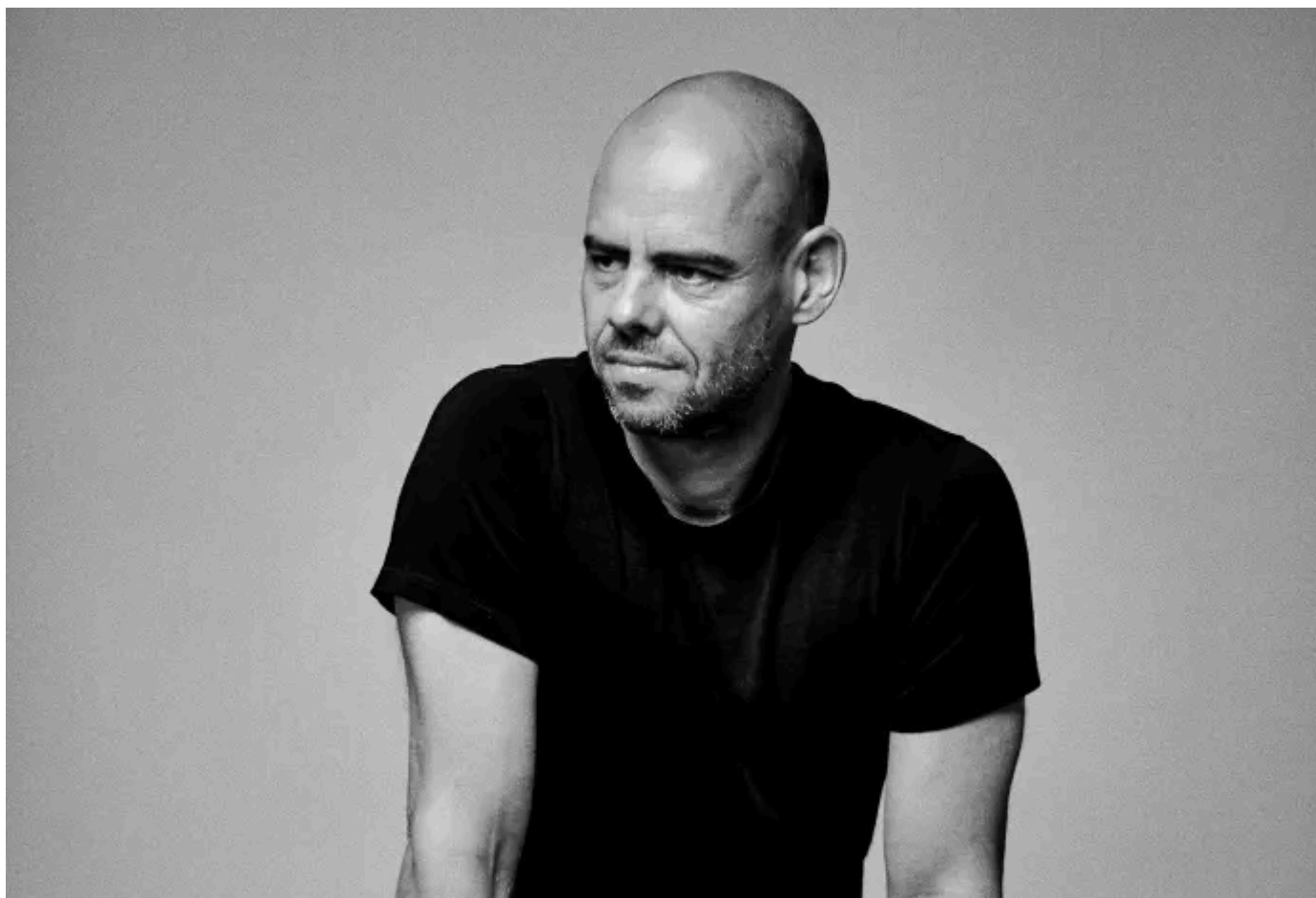

לאמנות עכשווית בניו יורק ובמוזיאון חיפה לאמנות, MANA שקין הציג בשנה האחרונה תערוכת יחיד במרכז ובשנה הבאה יציג תערוכת יחיד במוזיאון היהודי בברלין.

האמן ערן שקין: "הארץ קטנה, ויש אצלנו הרבה אמנים ממש טובים, יותר מבכל מקום אחר"

לרגל הצבת פסל חדש שלו בלב אמסטרדם, האמן, הצייר והפסל ערן שקין מדבר על מקורות ההשראה, על ההצלחה בחו"ל, על תקופת הקורונה ועל האמנות בישראל 2022: "היא דחוקה בפינה, והמעמד שלה לא גבוה"

תגיות: פיסול / אמנות

ערן שקין (צילום: שי קדם)

למה לקרוא כשאפשר להאזין? לחצו כאן ...

1.0x

by **Trinity Audio**

00:00

12:37

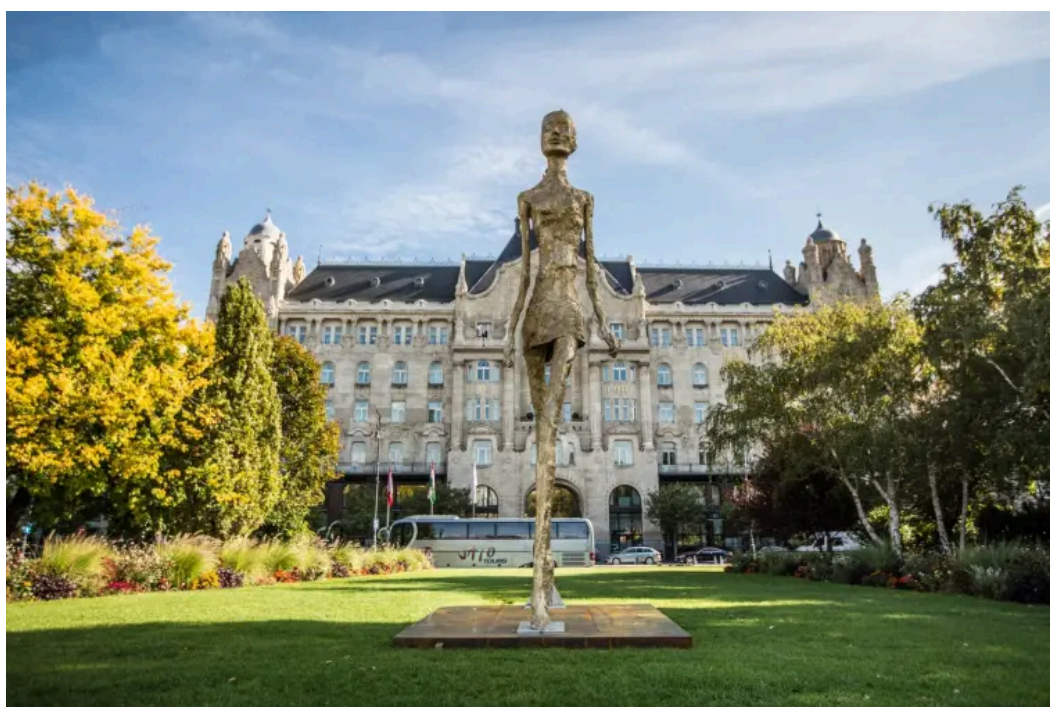
"זה זמן רב שאין כבר גאונים באמנות", אומר לי האמן, הצייר והפסל ערן שקין בעת שאני מבקרת בסטודיו שלו, בקומה השנייה של בניין מסחרי. "כל מה שאנחנו יכולים לעשות היום כאמנים הוא לקחת אלמנטים מתוך יצירות שנעשו בעבר ולנסות לחבר ביניהם. כשזה נעשה בכנות מלאה ואינטואיטיבית, תיווצר עבודה שהיא שכבה חדשה שיכולה לגרות את המתבונן לראות את המציאות בצורה קצת אחרת. התרבות עשויה קליפות של יצירה, לפעמים כל כך דקות שבקושי אפשר להבחין בהן, אך כל קליפה משנה ומעשירה את עולמנו".

בסטודיו שלו אנחנו נעמדים מול פסלי ברונזה גבוהים. "לקחתי את הפסלים של ג'אקומטי והכנסתי אותם לעבודות שמשלבות תנועות הליכה ועמידה מעולם הדוגמנות, עם אמירה על התרבות העכשווית", הוא אומר. "מצד אחד יש בעבודות הללו את ג'אקומטי, האמן הטהור והמיוסר שנפטר בסטודיו הדולף שלו בפריז של שנות ה־30 כשמתחת למזרן מיטתו מצאו חבילות של שטרות כסף, ומנגד, יש כאן את דמות דוגמנית העל כסמל לתרבות הצריכה של ימינו".

שקין, בנם של האמנית אסתר שקין והסופר שמעון שקין, גדל ביפו. פסל מסדרת הפסלים שלו, בגובה של מעל לשישה מטרים, הוצב בעבר במרכז העיר בודפשט שבהונגריה, מקום הולדתה של אמו. הפסל היה אמור להיות מוצב שם כמה שבועות בלבד, אך התחבב כל כך על סגנית ראש העיר עד שנשאר במקומו כמה שנים. על הפסל העשוי יציקת מתכת עבד שקין בבית יציקה קטן, כ־40 דקות נסיעה ברכבת מוורשה. משם הועבר במשאית גדולה

למקום הצבתו בכיכר הממוקמת בין גשר השלשלאות למלון "ארבע העונות".

"אני הכי אוהב פרויקטים ציבוריים", אומר שקין, "כשהאמנות מהווה חלק ממרקם החיים של המקום שבו היא מוצבת. אמנות צריכה להיחוות כחלק משגרת היום, ולא להתקיים רק במוזיאונים. לכן אני גם אוהב פרפורמנס ולצייר בלייב מול קהל במקומות ציבוריים, ובכך לשתף את הסביבה לא רק בתוצר, אלא גם בתהליך".

פסל (צילום: פרטי)

שקין חי את האמנות 24/7 ולא מפסיק להתפעל מתהליכים המלווים את היצירה. "אחת העבודות האהובות עליי מהסוג הזה היא ציור על שלט חוצות במינכן, שהוזמנתי לצייר על ידי העירייה", הוא מספר. "מדובר בציור של שתי דמויות, כל אחת מצדו האחר של השלט, כשליד דמות אחת כתוב:

Everybody loves me, but they don't know it yet
וליד השנייה כתוב:
Everybody loves me, but I don't know it yet

כל צד של הציור לקח חמש שעות עבודה. זו עבודה שעוסקת בזהות ובזרות של מהגרים, והיה לי חשוב ליצור אותה כשהקהל הצופה מתוודע אליה תוך כדי יצירה. אני חושב שזה מקנה מידה אחרת של חיבור של הצופה לעבודה".

פסלים פרי יצירתו של שקין מוצבים כיום בשלל ערים מרכזיות בעולם כמו ורשה ואמסטרדם, וגם בירושלים ובתל אביב, שם יש פסלים שלו בשדרות רוטשילד, בבית ציוני אמריקה ועוד. "אני שמח לראות גרפיטי על הפסל שלי בשדרה", הוא אומר. "זה סימן שהוא חלק מהעיר". את הפסל בוורשה הוזמן שקין ליצור על ידי יזם שבנה את המגדל הגבוה ביותר במרכז העיר.

"הסתובבתי בוורשה ולא ידעתי מה אני עושה שם", הוא מתאר. "באחד השיטוטים ראיתי בכיכר גדולה וריקה בחורה עומדת בגשם ללא מטרייה ומסתכלת לעבר השני של הכיכר, שם עמד בחור והסתכל עליה. חזרתי למלון וציירתי בעיפרון על דף דמות בכל קצה, כשקו ישר מקשר ביניהן. צילמתי בפלאפון ושלחתי למזמין, שאהב את הרעיון של להעמיד פסל שעוסק

הפסל הסופי, באורך של 20 מטר, מוצב בכיכר מרכזית בעיר, כשמנוע חשמלי, המוסתר מתחת לפני הקרקע, מניע למעלה ולמטה את הקורה שעליה עומדות שתי הדמויות. בשעת הצהריים הקורה ניצבת במצב מאוזן. "עובדים בבניין המשרדים הסמוך לפסל סיפרו לי שבשעה שדמות הגבר מופיעה בחלונם, הם יודעים שהגיע הזמן ללכת הביתה", הוא מספר. "כמה שנים מאוחר יותר, בפתיחת תערוכה שלי, ניגש אליי זוג ביישן וסיפר שהפסל הפך להיות מקום מפגש של זוגות בוורשה".

מאיפה אתה שואב את הרעיונות?

"כשאתה פתוח, הרעיונות באים. כיום אנחנו מופצצים בדימויים ויזואליים, והיכולת לעצור ולברור יותר ויותר קשה. מצד אחד יש שפע, ומצד שני דברים כל הזמן מתועדים בצורה מיידית ואנשים לא עוצרים לחוות את הרגע ולהתבונן בעצמם, אלא דרך מסך. השפע מפריע לתופעות לחדור וליצור סימן ממשי בנפש ובזיכרון. דברים חולפים על פנינו, ישר לתוך הארכיון שתלוי אי שם, בענן".

סדרת ציורים ששקין עובד עליה כבר כמה שנים מציגה דמויות חסרות פנים. "אני מרגיש שהחיים הנמהרים החלישו את היכולת להתבונן בכלל, אך גם בפרט, להסתכל בפניו של האחר, ואולי גם להתמודד עם המבט שלנו בעצמנו", הוא מסביר. ב־2008 הציג שקין את "משחק השבת", תערוכה שבה יצר הזרה לאובייקטים מעולם הדת ונבחרה לאחת התערוכות החשובות של השנה על ידי מגזין האמנות Art Forum. על עבודתו האמנותית זכה בפרסים ובמענקים רבים.

הוא החל לצייר בגיל אפס, וכבר בגיל 19 הציג תערוכת יחיד בגלריה גבעון, שהעלתה אותו על השער של עיתון "העיר". הוא נחשב אז לאמן הצעיר ביותר שאי פעם קיבל משכורת מגלריה בארץ. מאז, ולאורך השנים, עבודותיו מוצגות במוזיאונים רבים וחשובים בארץ ובעולם, כולל באוסף הקבוע של המוזיאון הבריטי בלונדון, במוזיאון לודוויג בגרמניה, במוזיאון תל אביב לאמנות, במוזיאון ישראל, במוזיאון הרצליה ובמוזיאון עין חרוד.

כמו כן, הוא הציג ביותר מ־20 ירידי אמנות בינלאומיים, כולל בהונג קונג, במיאמי ובניו יורק, ומאחוריו שורת תערוכות יחיד מצליחות עם מאות אלפי מבקרים בניו יורק, לונדון, פריז, בריסל, מינכן, תל אביב ועוד. בנוסף, הוא הוציא שלושה ספרים, ושני ספרי אמנות שלו צפויים לצאת השנה.

התחלה של בדיחה

סדרת עבודות מצליחה במיוחד שלו, A muslim, a christian and a jew, נודדת כבר כמה שנים בין מוזיאונים חשובים בעולם, אך טרם הוצגה בארץ. היא מורכבת מציורים ורישומים המתארים מסע תיאולוגי, פילוסופי וחברתי של שלוש דמויות גבריות בלבוש של מגלי ארצות מהמאה ה־19. התערוכה הוצגה לראשונה במוזיאון היהודי בברלין ב־2016, עברה למוזיאון היהודי במינכן ב־2018, למוזיאון באמסטרדם ב־2019 ותגיע בקרוב גם למוזיאון בטורונטו. בימים אלו הציבה עיריית אמסטרדם פסל של שלוש הדמויות בלב רובע האורות האדומים.

"כנער שגדל ביפו הייתי לעתים קרובות משחק כדורגל במגרש השכונתי יחד עם ילדי השכונה, שהיו תערובת של יהודים, נוצרים ומוסלמים", מספר שקין. "אך התיכון לאמנות שבו למדתי היה בצפון העיר, ושם מרבית הילדים לא הכירו את המנעד האנושי הזה. הייתי נוהג להזמין בני כיתה לשחק עם החברה ביפו, אבל גם הבודדים שהעזו מצאו את עצמם נבוכים למול

סיטואציה שאיימה לשבור ברגע את התודעה הסטריאוטיפית על האחר הלא מוכר. הקונטרסט הזה של שתי תפיסות כל כך שונות נחרט אצלי עמוק, והוא שעומד ברקע לתערוכה, ששמה נשמע כמו התחלה של בדיחה".

ערן שקין מצייר (צילום: Jakob van Vliet)

בועת זוגיות

הוא היה נשוי לשחקנית מאיה קדישמן, בתו של האמן מנשה קדישמן, ולהם שלושה ילדים. בעקבות הקורונה, תערוכות שתוכננו לו בהונג קונג, בסינגפור

אנחנו לא נוטפין גאים באמנות שלנו, וזוהי שאבים וזוהי כים / נזקנות אווים.
האמנות דחוקה בפינה, והמעמד שלה לא גבוה, בטח לא לעומת למידת תורה,
למשל. ואני לא חושב שזה מבחינה תרבותית־רוחנית פחות חשוב. הייתי שמח
להקים איזה כולל לאמנות, אבל אנחנו עדיין מאוד הישרדותיים. בגלל
שלאמנות כפרקטיקה בפני עצמה אין הרבה ערך, היא נתונה לכל מיני כוחות
אחרים שמנסים לעשות בה שימוש לטובת כל מיני אינטרסים, גם לאומיים.
אבל שום אמנות לא יכולה לשרת את האג'נדה הלאומית. ההיסטוריה מראה
לנו שאמנות מגויסת היא כישלון".

איך זה להיות אמן מצליח בחו"ל?

"כשמציגים בחו"ל, קשה להסביר לקהל שאם אתה מישראל, אתה לא דווקא
מייצג את הפוליטיקה או את המדינה. אמנות היא לא כמו ספורט, אמן לא
אמור ולא צריך לייצג מדינה או גוף כלשהו, הוא צריך להיות רק כמה שיותר
נאמן לעצמו".

מה הפרויקט הבא שלך?

"אני עובד על פרויקט חדש המשלב עבודות מהתערוכה "מוסלמי, נוצרי
ויהודי" בעולם ה־NFT בשיתוף עם חברת SCRT Labs, ועל ספר חדש של
סדרת ציורים חדשה, בשיתוף עם האוצר והכותב אורי דסאו, שיצא בהוצאת
הירמר הגרמנית. במקביל, עדי ואני עובדים על פרויקט אמנותי משותף"

הצטרפו אלינו מעריב
online

דור של אניים

בתערוכה מרתקת ופרובוקטיבית שתיפתח הערב מעמיד האמן הבינלאומי ערן שקין מראה מול תרבות הסלפי ומוצא בה גם צדדים חיוביים. "בעבר רק אנשים בעלי כוח או כסף יכלו לשלוט בדימוי של עצמם", הוא אומר

אלעד בילו 07.07.16 08:33

"אם אמנות באה לתקשר עם הקהל היא צריכה לדבר בשפה שלו", אמן האמן ערן שקין. "זה לא אומר שצריך להוריד סטנדרטים, אבל אפשר לדבר על דברים שמעניינים אנשים".

ומה מעניין אנשים כיום יותר מצילומי סלפי? בתערוכתו החדשה שתיפתח הערב בגלריה זימאק בתל אביב "Looking at you/ Talking to myself" (מסתכל עליך / מדבר אל עצמי) מציג שקין ציורים גדולי-ממדים של נשים וגברים עם הסלולרי ביד. כן, פורטרטים של סלפי.

שקין הבין כי כיום "כל הקומוניקציה נעשית עם המסך". הוא סבר שהסלפי נפוץ יותר אצל בנות, עד שיצא למסע ברשתות החברתיות וגילה שמדובר בתחביב שיש בו שוויון מגדרי. אצל הבנים זה "בלי חולצה, יד אחת במכנסיים", הוא מדגים לי חצי ברצינות חצי בצחוק, "הראש קצת מוטה הצידה".

צילום: רן ארדה

ציורי סלפי

ולמה הרבה בנות חצי ערומות?

"בוא נדבר על משהו יותר מהותי: למה לרובן אין פנים? ניסית לזכך את זה ולעשות משהו שייצור איזושהי שפה איקונית של מה שאנחנו חושבים שהוא סקסי, של מה שאנחנו חושבים שימשוך לייקים. אז כן, אם מישהי חושפת את הכתפיים שלה, יכול להיות שהיא תקבל יותר".

אל המסע בעקבות הסלפי הוא יצא הודות לבנות שלו שהשאירו את הלפטופ פתוח וכך גרמו לו לחשוב "למה הבת שלי מסתכלת על זה? מה בעצם קורה פה?" ושאלות רבות נוספות שהביאו אותו "לחפור בתוך זה, ואני בן אדם אובססיבי מאוד. אין לי טלוויזיה כבר שמונה שנים כי אם יש לי אני פשוט נכנס לזה".

"הכי מדהים", הוא מעיד על עצמו, "שגם אני חושב שזה סקסי, גם אני תפוס בתוך זה. אני לא מסתכל על כל הדבר הזה מבחוץ ואומר 'אוקיי, עכשיו נבחן את זה ונראה'. אני לגמרי בפנים".

שקין (54), אחד האמנים העוסקים בארץ, עוסק בציור, רישום, פיסול ומיצב במרחב הציבורי. הוא הציג תערוכות יחיד בניו יורק, לונדון, פריז, בריסל, טורונטו ותל אביב. פסליו מוצגים במקומות ציבוריים מרכזיים בעולם, ורק השנה השיק פסל קינטי באורך 20 מטר במרכז ורשה.

זה שנים הוא בוחן את מקומו של היחיד בעידן הגלובלי ומוצף המידע שלנו. מוקדם יותר השנה הציג במרכז MANA לאמנות עכשווית בניו ג'רזי ובמוזיאון חיפה תערוכת יחיד בשם "גיבור תרבות" (הוצגה לראשונה ב-2014 בגלריה סאצ'י בלונדון), שבה ניסה להבין איך נוצרים גיבורי התרבות שלנו.

צילום: אוראל כהן

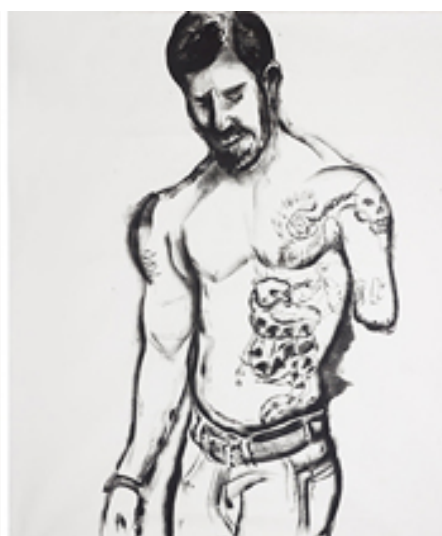
שקין עם הצורים

תערוכתו הנוכחית היא מעין המשך ישיר, כיוון ש"בעצם עכשיו גיבורי התרבות הם באינטרנט", הוא מסביר, "אני חושב שקורה משהו מאוד נרקסיסטי, כאמן נרקסיסט אני יכול לזהות את זה בקלות", הוא צוחק. "אני חושב שזה התחיל בסלבריטאים שמתעדים כל דבר בחיים, וזה נהיה חשוב משום שהם חשובים. אז כל אחד אומר 'אם אני אתעד את החיים שלי גם אני אהיה חשוב'."

בכלל, לדעתו זאת "תקופה נורא מעניינת. הכול לא יציב, הכול בתנועה מתמדת, למשל מה שקרה עם משאל העם בבריטניה. הפנים של כל החברה משתנות ולא יודעים לאן בדיוק אבל עצם הנקודה הזאת בזמן פשוט מרתקת."

צילום: רן ארדה

ציורים מהתערוכה

האמנות מחקה אינסטוש

עוד שם לב שבשנים האחרונות הרבה יותר אמנים מצירים בפורמטים מרובעים, ממש כמו באינסטגרם, "זה לא היה ככה. זה הולך לשני הכיוונים, האמנות משפיעה על החיים והחיים משפיעים על האמנות. גם אני פתאום תפסתי את

עצמי מצלם עבודה באייפון ומסתכל יותר איך היא נראית על המסך מאשר על העבודה. אמרתי מה, אני מטורף? מה קורה פה? כי אני לא כזה, אבל ידעתי שאני הולך לשלוח את זה לגלריסט במינכן והוא לא יראה את העבודה המקורית, הוא יראה אותה בטלפון שלו".

ובכל זאת, שקין מוקסם מהעובדה שכיום כל אחד יכול לשלוט באופן בו האימג' שלו מוקרן לעולם, גם אם רק לרגע. "פעם מי היה יכול לשלוט בדימוי של עצמו? רק אנשים בעלי כסף או כוח".

500 קילו של אשה

בתערוכה הערב יציג גם כמה פסלים גדולי ממדים, המסקרן שבהם הוא בדמות בחורה כורעת. 'ציקת ברונזה בגובה שניים וחצי מטר, כמעט חמש מאות קילו' "שיושבת ומסתכלת קדימה כך שכל מי שיקנס - היא בעצם תסתכל עליו".

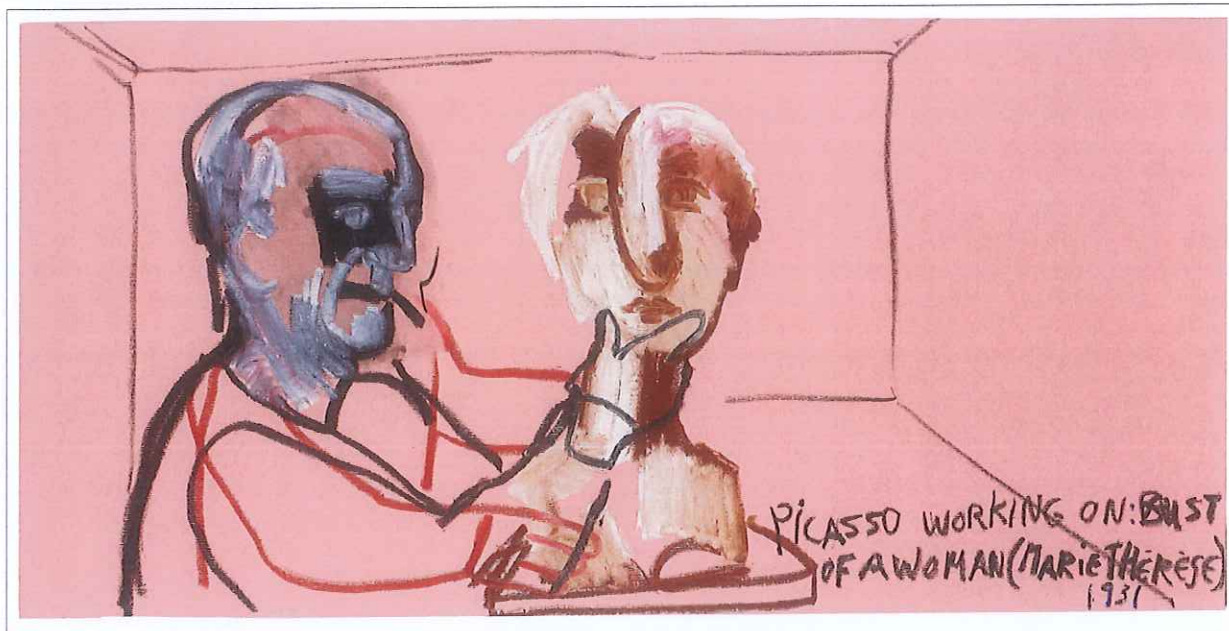
הלו"ז שלו לחודשים הקרובים, שלא לומר לשנים הקרובות, כבר כמעט ומלא. ב-2017 תיפתח תערוכת יחיד חדשה שלו במוזיאון היהודי בברלין, קצת אחרי כן יציג בבירה הגרמנית בגלריה, משם ימשיך לגלריה בלונדון (הוא אפילו עוד לא יודע מה יציג שם) ומשם יציג גם בהונג קונג ושנגחאי.

הסטודיו שלו קרוב לביתו במרכז תל אביב. הוא מעיד על עצמו שיש לו ארבע שעות עבודה טובות ביום. הוא מופתע מכל עבודה שהוא מוכר, עד היום, ומאוד משמח אותו שאוהבים את האמנות שלו: "אנשים שקונים את העבודות שלי בדרך כלל רוצים אותן, זה לא השקעה שמיד רוצים לממש אותה".

אמן זה אופי

בשונה מאמנים רבים, שקין לא מלמד אמנות בשום מוסד - וזה לא שלא פונים אליו. הוא פשוט מעדיף "לעשות עוד שתי סדרות של עבודות" מאשר הלך חזור לבית הספר. זה פשוט ש"בתור אמן אתה רוצה להשפיע, וגם בתור מורה אתה רוצה להשפיע, ואני חושב שהעבודות שלי משפיעות יותר מאשר אם אלמד".

מעבר לזה, הוא מאמין ש"אי אפשר ללמוד אמנות. אני למדתי הכי הרבה בתור אסיסטנט (של האמן ההולנדי-ניו יורקי קרל אפל, א.ב.). אתה יכול ללמוד טכניקה או היסטוריה אבל אתה לא יכול ללמוד איך להיות אמן".

Picasso working on a bust of a woman (Marie-Thérèse) 1931, painted by Eran Shakine in 2009.

Caricature Development

Josef Albers stares out mournfully over an Albers-yellow square egg yolk, served "sunny side up." **Alberto Giacometti** strides down the streets of Paris, his pockets full of *all* his sculptures. And **Marcel Duchamp** uses a urinal and then ponders "what to do next."

These familiar figures, made sometimes strange, reside in **Eran Shakine's** picture book *Sunny Side Up*, where **Jackson Pollock** stretches his back "after painting Number 31, 1950," and **Sigmar Polke** poses beside a penguin in the North Pole.

There are also architects: **Frank Gehry** with Gehryesque "bows" in his hair, **Norman Foster** with a conehead fashioned after his "Gherkin" skyscraper in London, and **Zaha Hadid** with a futuristic headdress. Meanwhile, **John Lennon** and **Yoko Ono** have a chapter all to themselves, where they

play the piano, sit in the tub, enjoy New Year's Eve 1968 naked on their balcony, and so on.

"I'm interested in the progress of how culture heroes are created," explains Shakine, who was born in Israel and divides his time between Tel Aviv and London. His collection of heavily limned caricatures, published by Hirmer, reimagines cultural histories and popular images, bringing his subjects down to his earth.

Shakine's art is mostly speculative. "Who knows why van Gogh cut his ear off?" he wonders. "Was it because of a love affair, or

a fight with Gauguin? Or maybe he painted himself with a bandage so it will look more interesting?

"I didn't have to actually meet my subjects—I Googled them," Shakine says of his process. "Wikipedia will tell me all. And if they have a blog, a Facebook page, or a

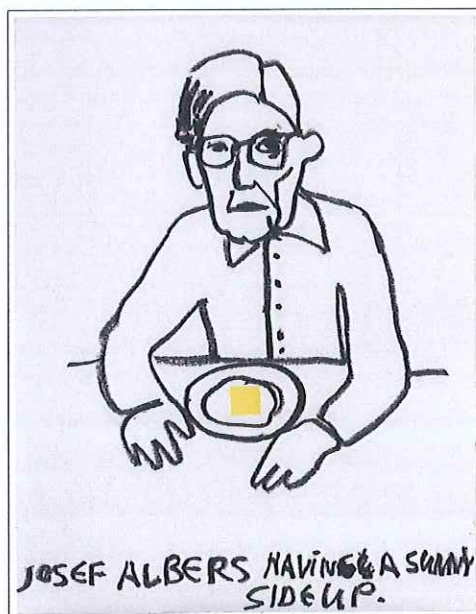
site, I will know enough to marry them. So I guess you can say my drawings are made of 50 percent public relations, 40 percent gossip, and 10 percent imagination."

Among his favorite pictures in *Sunny Side Up* is the one of **Picasso** working on a bust of his mistress **Marie-Thérèse**

Walter. "The relationship of Picasso with his women is one of the overrated enigmas created by media and gossip. Is it the muse-and-the-creator-type story, or was it a series of different types of abuse? In this painting, the art created looks more real than the artist.

"My shrink—if I had one—would probably say it is all coming from my family history," Shakine says of his compulsion to draw famous artists. (Both of his parents lost their families in the Holocaust.) So, "maybe it is my imaginary family that I'm adopting for myself."

—Barbara A. MacAdam

Josef Albers having a sunny side up, 2010.

"אמנות היא טריגר, לא פוסטר": התערוכה 'התכנסות' בוחנת הלך רוח של דור שלם

האמן ערן שקין יצר סדרת דיוקנאות בצבעי שמן שמשאירים את הפרשנות שלהם לצופה | את ההשראה לציורים קיבל מצילומים שצילם ברחוב ומדמויות שראה ונשארו לו בזיכרון

00:00

00:00 האזינו לכתבה

colbass.com

ערן שקין: "פורטרט קלאסי במאה ה-20 חושף את האמת של הבן אדם, פה האמת הזאת לא מעניינת אותי. הדמות היא לא ספציפית. אני מנסה לחשוף דור" (צילום: חזי כהן)

✓ אורן דגן

עדכון אחרון: 12.07.2024 | 0:18

תערוכת היחיד של האמן ערן שקין, 'התכנסות', מציגה בגלריית חזי כהן עד שבת 13 ביולי. בתערוכה מציג שקין דיוקנאות שיצר בשלוש השנים האחרונות. "העבודות צוירו לפני 7 באוקטובר, אבל כמובן שהיום הקהל לא יכול שלא לקשר את הדיוקנאות למצב", הוא אומר ל'דבר'.

העבודות גדולות מאוד. הן צוירו בצבעי שמן עזים בעזרת רולר ("פשוט, של צביעת קירות"). הדיוקנאות מוצבים במצבים שונים זה ביחס לזה, לפעמים גב אל גב, ולצופה יש תחושת ניכור מסוימת של הדמויות וביחס ביניהן, למרות שהן גם מאוד קרובות זו לזו לעיתים.

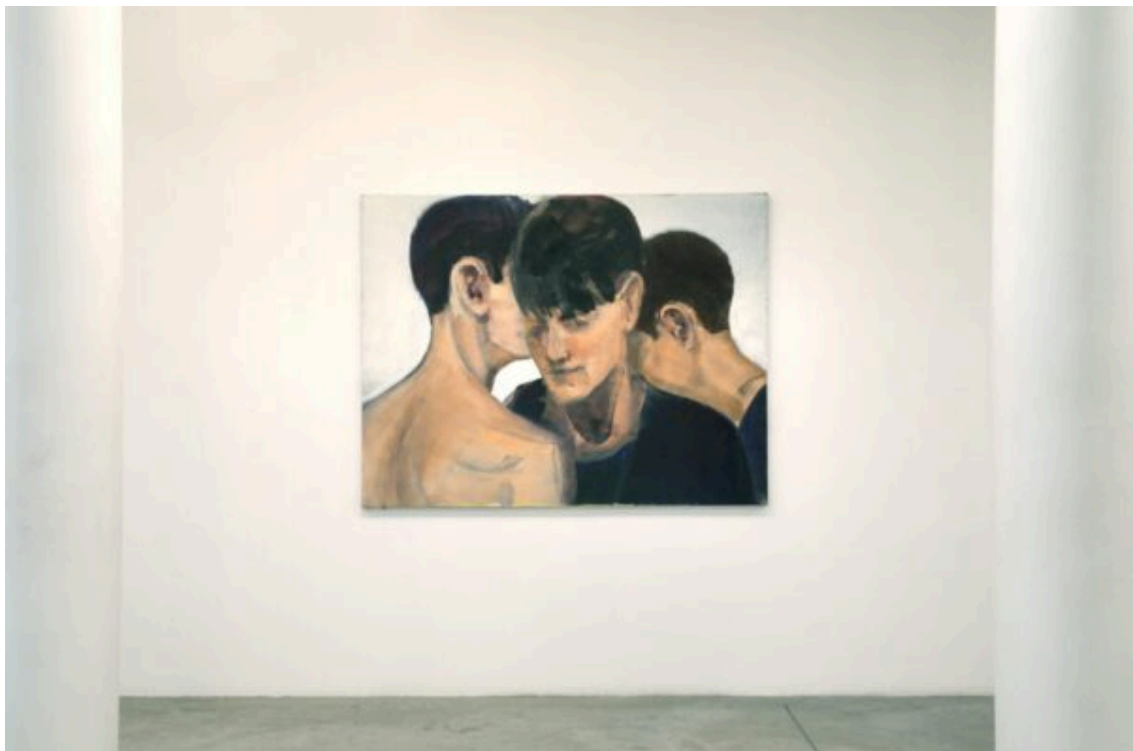
Advertisement

"אני עובד בסטודיו ולא מראה את העבודות עד שאני מבין שסיימתי. לא נותן לאנשים לבקר בסטודיו כי כל דבר משפיע. משהו יגיד 'זה מזכיר את..'. וזה הורס לך. זה קשה מאוד להיות בתוך הריק הזה, אבל זה מאפשר את החיפוש – שזאת בעצם היצירה, שמרגשת אותך, ואז אתה עושה עוד אחת, אתה מחפש משהו. באמנות אתה צריך להיות נסתר גם בעיני עצמך".

ערן שקין בתערוכה. "באמנות אתה צריך להיות נסתר גם בעיני עצמך" (צילום: חזי כהן)

שקין (62) נולד בתל אביב לשמעון ואסתר, ניצולי שואה שעלו לארץ אחרי המלחמה. הוא בוגר בית הספר ויצו צרפת ("כבר לא מלמדים אמנות בבתי הספר כמו שאני למדתי") ולמד אמנות באוניברסיטת תל אביב ובבית הספר 'אקול דה בוז-אר' בפריז. תערוכות יחיד שלו הוצגו בניו יורק, בלונדון, פריז, טורונטו, מוזיאון ישראל בירושלים, מוזיאון תל אביב, מוזיאון לאמנות ישראלית ברמת גן, מוזיאון הרצליה ועוד. בין השנים 1986–1993 חי שקין בניו יורק, שם קיבל את מלגת 'ענייני האמנות' והיה עוזרו של האמן קארל אפל.

ערן שקין: "אני שואל איפה הקשר הבסיסי של הקשר בין בני אדם" (צילום: חזי כהן)

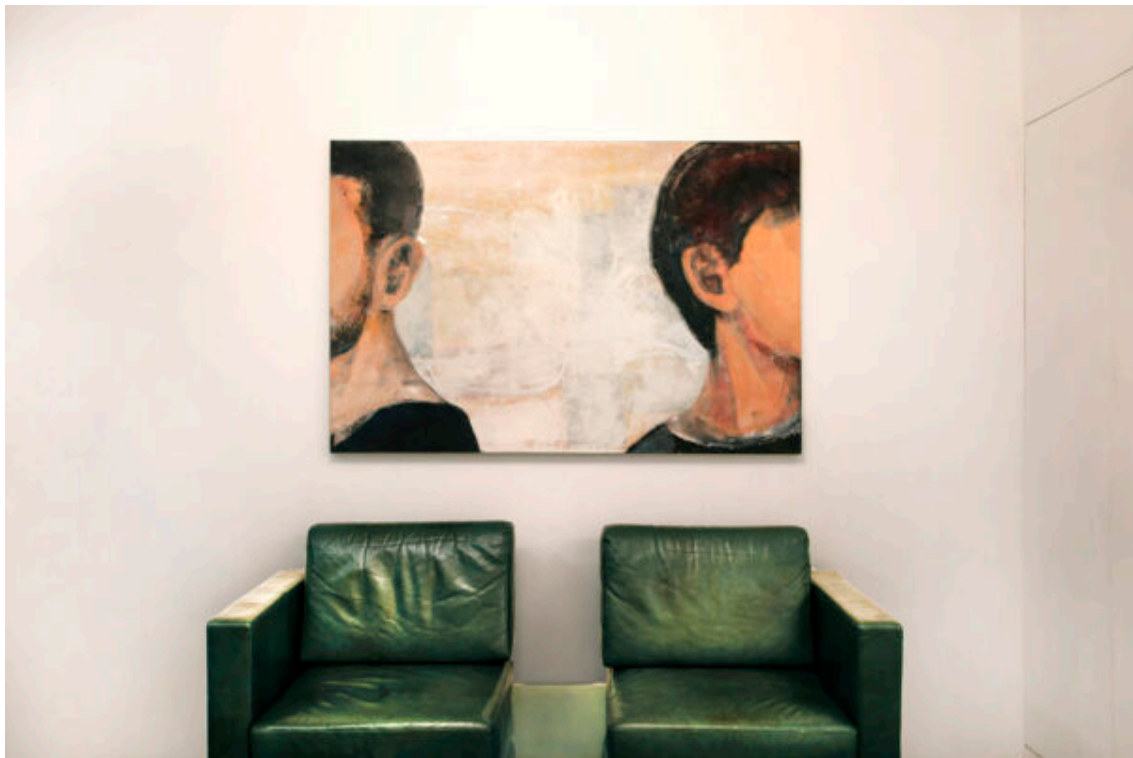
"כשאני עובד על סדרה, אני לא יודע שתהיה סדרה. אני עובד על יצירה אחת ומרגיש שיש פה משהו. אני משתדל לא לחשוב, לא לנתח את העבודה, לא לחשוב מאיפה זה בא, אלא לעשות. זה מאוד קשה. כשיש לי כמות, אני מתחיל להבין שיש משהו. אני יודע מתי הסדרה מתחילה, אבל לא יודע מתי יהיה הציור האחרון".

"הטכנולוגיה מאוד משפיעה על הרגשות"

את ההשראה לציורים קיבל מצילומים שצילם ברחוב ומדמויות שראה ונשארו לו בזיכרון, מתוך כוונה להציג תמונה של דור. רוב הדמויות הן של אנשים צעירים, בגיל של ילדיו של שקין. "זה משפיע עליהם מאוד. אני הולך לבית קפה ורואה שלושה אנשים יושבים, וכל אחד עם הטלפון שלו. אולי הם משחקים את אותו משחק, אבל המבט במסך ואני שואל איפה הקשר הבסיסי בין בני אדם? וזה הבסיס לתערוכה".

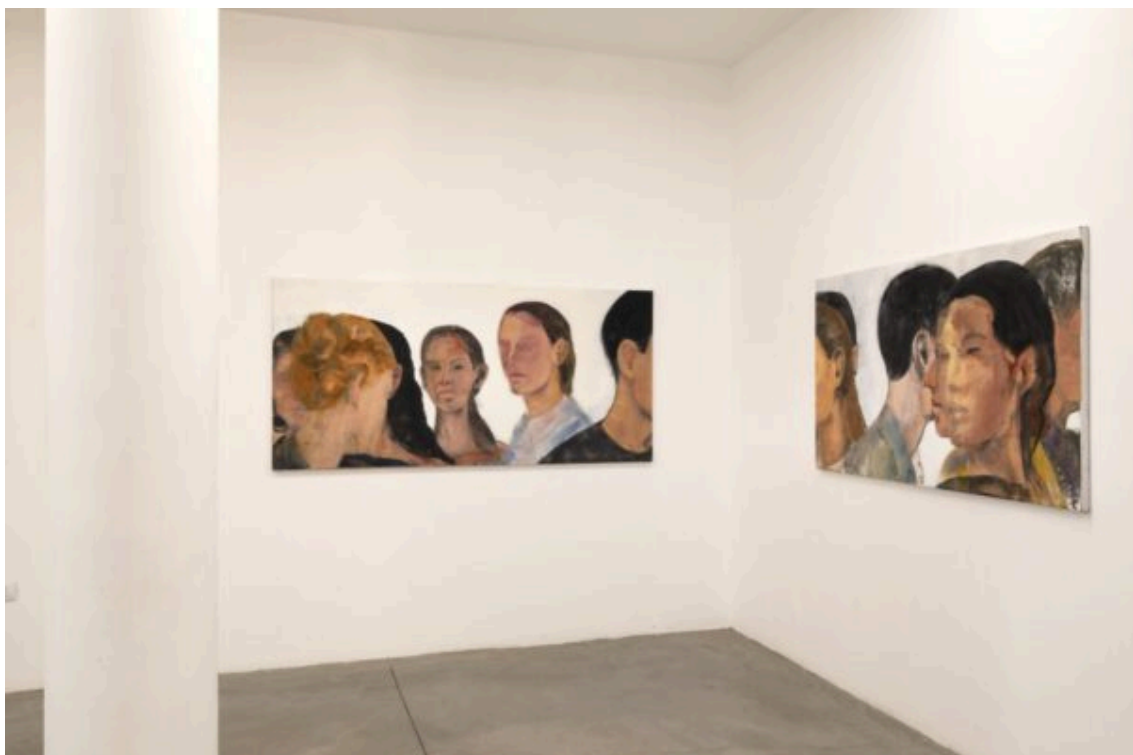
"היה חשוב לי לשאול איפה נמצא הרגש. יש לנו מוח פרימיטיבי ומוח מודרני, ויהיה לנו מוח יותר מודרני, אבל הרגשות מגיעים מהמוח הפרימיטיבי. הקצב של הטכנולוגיה מאוד משפיע על הרגשות, ומעניין מה יקרה איתם".

Advertisement

ערן שקין: "היה חשוב לי לשאול איפה נמצא הרגש" (צילום: חזי כהן)

את התערוכה אוצר יניב שפירא (57), בן קיבוץ יזרעאל ששימש כאוצר ומנהל המשכן לאמנות בעין חרוד עד 2023. שפירא מציב את הצופה במרכז החלל, בתוך הקהל שמקיף אותו והופך אותו לחלק מהתערוכה. "מצד אחד אתה רוצה להיות חלק מקבוצה, ובתוך הקבוצה הזאת להתבלט כאינדיבידואל. זה מאבק שיתקיים תמיד, בעיניי".

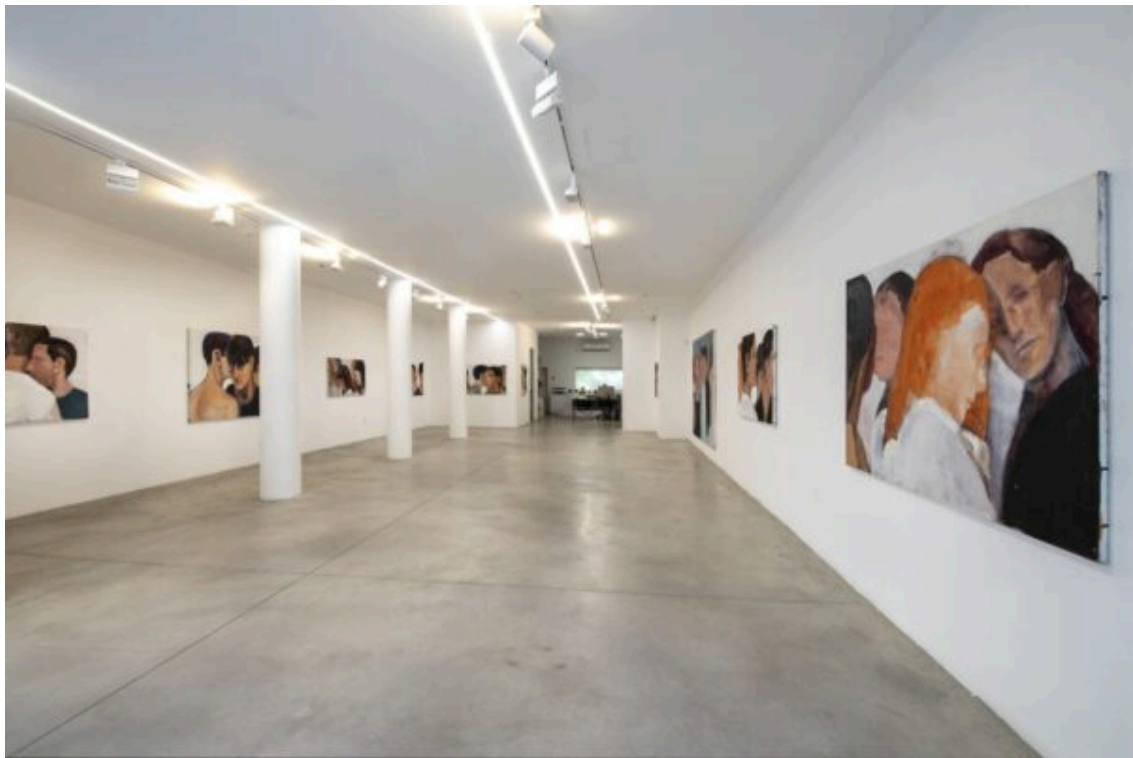

ערן שקין: "כשאתה בתוך הפגנה, אתה רוצה להיות חלק מהכלל ומצד שני אתה צריך לחשוב על עצמך" (צילום: חזי כהן)

המבטים של הדיוקנאות לא פונים אל הצופה, המבקר צריך להגדיר את עצמו ביחס אליהם. "יש מבקרים שמרגישים שהם בתוך הפגנה, זאת לא הייתה הכוונה, אבל שוב, זאת רוח התקופה שמשפיעה על התחושה של הצופה. זאת התגובה של האנשים. גם כשאתה בתוך הפגנה, אתה רוצה להיות חלק מהכלל, ומצד שני אתה צריך לחשוב על עצמך, לשמור על המצפן שלך ולא להיסחף אחרי כולם".

בהרבה ציורים הפנים של הדמויות מוסתרות. "פה האוזניים עובדות, יש המון מסתוריות ואתה רוצה לגלות את הסיפור, אבל הסיפור הוא של הצופה ולא שלי. פורטרט קלאסי במאה ה-20 חושף את האמת של הבן אדם. פה האמת הזאת לא מעניינת אותי. הדמות היא לא ספציפית. אני מנסה לחשוף דור, שכבה מסוימת, מצב מסוים. זה לוקח אותי צעד נוסף לגבי פורטרט. קלאסי מול מודרני. מה זה לצייר פורטרט היום, מה אנחנו מחפשים היום".

Advertisement

ערן שקין: "אני מאמין שבעוד מאה שנה אותם רגשות יישארו" (צילום: חזי כהן)

בכניסה לגלריה הציב שפירא ציור שבו מופיעה דמות ג'ינג'ית. "הרבה פעמים מבקרים נכנסים לתערוכה ושואלים האם הציור מתייחס למשפחת ביבס", משתף שקין. "האמנות היא טריגר, היא לא פוסטר. אנחנו מתחילים תהליך, היום רואים את זה ככה ואולי עוד מאה שנה ייראו את זה בקונטקסט אחר. אבל אני מאמין שבעוד מאה שנה אותם רגשות יישארו".

לעצור מדי פעם ולבחון את הלך הרוח של הדור

שם התערוכה, 'התכנסות', אינו מבטא רק את האופי שבו מוצבות הדמויות זו ביחס לזו, אלא גם את הפילוסופיה של שקין, שלפיה צריך לעצור מדי פעם ולבחון את הלך הרוח של הדור, של בני האדם בתקופה בה הם חיים. גם השימוש בצבעי השמן אינו מקרי, ושם את הציורים של שקין על רצף האמנים הריאליסטיים שמבטאים את הלך הרוח של זמנם.

"תרבות בנויה כמו בצל, קליפות על קליפות, וכך היא מתקדמת ומתפתחת, וגם אנחנו רוצים לשים קליפה, אפילו אם היא דקה. יש קשר היסטורי וחשוב לתת את הנדבך הזה, את ההקשרים, ולהגיש את הדבר שלי ולהוסיף נדבך משלי".

ערן שקין: "כשאני מצייר ציור ואני לא מתרגש ממנו אז הוא יישאר אצלי לנצח, אף אחד לא ירצה אותו" (צילום: יחצ)

עבודותיו של שקין נמצאות באוסף הקבוע של ה-"British Museum" בלונדון "Ludwig Museum", בגרמניה, במוזיאון תל אביב לאמנות, במוזיאון ישראל, במוזיאון הפתוח בתפן, במוזיאון הרצליה, ובמוזיאון עין חרוד. "כשאני מצייר ציור ואני לא מתרגש ממנו אז הוא יישאר אצלי לנצח, אף אחד לא ירצה אותו".

לדבריו, התקופה שלנו מאופיינת בחוסר יצירתיות עולמית. "בארץ יש הרבה יצירתיות, אבל לאנשים באופן כללי חסרה ההתרגשות הזאת. וכשאדם מתרגש מציור, הוא גם רוצה אותו אצלו בסלון, וזה נהיה חלק מהבית, מהבן אדם, מהצופה, אפילו בן משפחה".

כללי

האמן ערן שקין לא בטוח למה, אבל התערוכה שלו מלאה דוגמניות

האמן ערן שקין תולה על קירות הגלריה ציורי ענק של דוגמניות. ואם יגידו שזה קיטש? כשהחותן שלך הוא מנשה קדישמן, אתה כבר יודע לקחת סיכונים

[אביבה לורי](#) לעקוב

21 באוקטובר 2010

זה לא בדיוק הטעם שלו, ולא בדיוק המילייה החברתי שאליו הוא משתייך, ולא בדיוק סוג היופי שעושה לו את זה. אף על פי כן מציג ערן שקין בתערוכה החדשה שלו, "Catwalk", את עולם הזוהר כאילו שהוא סוגד לו. בשבוע שעבר נתלו בגלריה נחמני 39 בתל אביב ציורים גדולים של דוגמניות על מסלול. הליכת חתול קוראים לצעידה הזאת, שהיא ספק מפתה, ספק דוחה. הדוגמניות של שקין ססגוניות, יפות, בלונדיניות ויחד עם זה חלולות מבט. פניהן קפואות, מבטן מרוכז אי שם בקצה המסלול, באין-סוף של הריקנות, בחושך שמעבר לפנסי התאורה, שבו לא מתקיים דבר.

התערוכה של שקין מבלבלת. ממבט ראשון היא יפה מדי לאמן שמאחוריו היסטוריה של תערוכות עם אמירות חברתיות ברורות. לכאורה אין בה תחכום ולא חידוש. ואולי מדובר בכלל במהפך שעובר גבר שמתקרב ל-50?

שקין לא יודע בעצמו מאיפה צצו הדוגמניות שלו. הוא הולך בכל בוקר לסטודיו, עובד די קשה, לעתים קרובות נתקף פאניקה ולא תמיד יודע מה יראה על הקנבס בסוף היום. "אני עובד באופן בלתי מודע", הוא אומר, "מצייר ותוך כדי זה מתקשר למאיה ואומר לה 'מה עשיתי? אני צריך למחוק את זה'. אבל לה יש תמיד את העצה הכי טובה - לבוא הביתה ולחזור ולהסתכל על זה למחרת. ואז אני כמובן לא מוחק, ועושה עוד אחד וכבר מסתכל על זה אחרת". כך ניצלו גם הדוגמניות של שקין מגורל אכזר.

המשיכה של שקין לדוגמניות היתה בתחילה לא מודעת. פתאום הן הופיעו על הבדים שלו. "אם היתה מאחורי זה מחשבה מסודרת, יכולתי לפתור את זה בתשובה לוגית", הוא אומר, "הייתי כותב משהו על הציור הראשון שעשיתי וקרוב לוודאי שלא הייתי ממשיך את הסדרה, אבל כל עוד נשמר איזה מסתורין, אפילו מעצמך, גם אם אתה כאילו מרמה את עצמך, נותן לעצמך להרגיש פחד, אתה ממשיך לצייר. אני מצייר ושואל שאלות: מה אני עושה? מאיפה זה בא? למה אני אוהב את זה, לא אוהב את זה? במיוחד בסדרה הזאת יש המון אהבה/שנאה. כל הנשים האלה, עם המבט הקפוא וההליכה המוזרה, אף סולד, שיער בלונדיני ועיניים כחולות, אמורות לייצג את הנשיות, ואני נמשך לזה, ואז אני שואל את עצמי: 'מה פתאום אני נמשך לזה?'

יש משהו אינפנטילי בגברים שנמשכים לחיצוניות הזאת.

"רזון, שיער בהיר, אלה מוסכמות חברתיות שמושרשות בנו, גם נשים נמשכות לזה. אני רואה את זה גם אצל הבנות שלי, וזה לא בדיוק מאה אחוז הטעם שלי".

אז למה ציירת דוגמניות?

"לא עשיתי תערוכה על דוגמניות, עשיתי תערוכה על מוסכמות חברתיות. אולי לא מיד מבינים את זה, אבל ברגע שדוגמנית מקבלת פתאום שני מטר גובה, היא הופכת למדונה מודרנית, דמות ארכיטיפית, כמו שהפסלונים הקדמוניים של נשים שמוצאים בחפירות ארכיאולוגיות מבטאים את סממני התרבות של אותה תקופה".

שקין מאמין שבכוחו למרוד במוסכמות, ובכוחה של אמנותו לעשות לדוגמניות שלו טרנספורמציה - להפוך פלקט מתחנת אוטובוס למדונה של הרנסנס, אבל הוא לא בטוח שהקהל יבין את הקריצה. "אני אף פעם לא יכול לנחש מה הקהל מבין. כל אמנות טובה היא טריגר להוביל לאיזשהו דיאלוג, ויכוח. אני לא יכול לכוון מה לחשוב, אבל אם גרמתי לאנשים לעצור לשנייה ולחשוב, כבר הצלחתי".

האמן כמעצב אופנה

המשיכה הכאילו לא מודעת של שקין לדוגמניות בעצם מודעת מאוד. ראשיתה בילדותו. אביו, הסופר שמעון שקין, דמות ידועה בחיי הבוהמה התל-אביבית של שנות ה-60 וה-70, היה, בין היתר, במאי של תצוגות אופנה. שקין כילד היה מופיע לא פעם על המסלול בתפקידים שונים. למשל, דייג קטן בחליפת דייגים שיושב על שפת הבמה ודג דגים מקלקר. "אני זוכר את כל הלחץ מאחורי הקלעים, כאילו אין התייחסות לגוף ואין בושה בכלל. התערוכה בשבילי זאת מעין הגדרה של מקום היופי".

הדוגמניות שלך יפות כל כך. אתה לא חושש שיגידו שאתה מצייר קיטש?

"חושש מאוד. אני תמיד הולך על הקצה עם האמנות שלי. לדעתי, אמנות תמיד צריכה לאתגר ולגרד את הקצה. לפעמים אני עובר את הקצה וציור נראה לי פתאום יפה מדי, וזאת כאילו בושה לעשות משהו יפה מדי. לכן יש לי יחס דו ערכי לעבודות שלי. כל הזמן הולך צעד קדימה ושני צעדים אחורה. רוקד טנגו. יום אחד רואה ציור ונורא אוהב אותו, וכמה שעות אחרי יכול לא לאהוב אותו".

שקין מאתגר את יופיין הפטישיסטי של הדוגמניות בתערוכה באמירות חברתיות שאמורות לשקף ולהעלות לדיון את נושא הפערים החברתיים בחברה המודרנית ובה בעת "הוא מכוון את חציו אל האמנות עצמה המתמסרת לטייקונים כלכליים ומשתחוה לכוחם", כותבת טלי תמיר, אוצרת התערוכה, בקטלוג. הוא משתמש לשם כך בסמלים מובהקים של האמנות עצמה. על בדי הקנבס, המתוחים בסיכות על מסגרות עץ, הוא יצק ברונזה וציפה בצבעים תעשייתיים של מכוניות פאר, כמו גולד מרצדס. היציקה הופכת את הקנבס לכבד וברזלי, אבל סימני הטקסטורה המקוריים נשמרים. לצד זה יצק שקין ברונזה גם על לוח קרטון לא גדול שהיה במקור שלט של הומלס ברחוב קינג ג'ורג' בתל אביב.

"קניתי את השלט מקבצן הומלס ברחוב", אומר שקין. "עברנו לידו, אני והבת שלי, ואמרתי שאני רוצה לתת לו כסף אבל לא לתת סתם. ביקשתי ממנו את הקרטון שלו. היה כתוב שם משהו לעוברים ושבים

כמו 'תעזרו לי בבקשה אני חולה ונכה'. בעיני זאת יצירה. נתתי לו 400 שקל, לקחתי את הקרטון והסתובבתי רגע, והבת שלי אומרת: 'תראה, הוא איננו'. הוא כאילו התנדף תוך שנייה. אמרו לי אחר כך שיש מישהו שמאגד אותם ואולי הוא ברח כדי שלא יצטרך לתת לו חלק מהכסף.

"אני תורם המון עבודות שלי. כל הזמן כמעט. כל מי שבא ומבקש, אני נותן. לכל מיני עמותות. בתי חולים, חולי סרטן, מרכז רבין, חיות. התקשרו אלי אפילו אמנים וכעסו עלי מה פתאום אני תורם כל כך הרבה. אמרו שלא נותנים סתם ככה. שאני צריך לבקש לפחות 50 אחוז. עניתי להם שזה לא עניינם".

שקין, בן 48, נולד בתל אביב, בצפון הישן. אביו נולד בפאריס למשפחה שברחה מרוסיה אחרי המהפכה, ועלה עם אחיו לישראל לפני מלחמת השחרור. אמו אסתר הגיעה מהונגריה על סיפון אוניית המעפילים אקסודוס. לפני שנתיים כתבה על זה ספר קומיקס, "המסע של תיקה" (הוצאת שוקן).

הוריו נפגשו במכון אבני. שניהם למדו אמנות. אביו בנוסף גם כתב תסריטים. לסבו, בן ציון שקין, שבא בעקבות בניו לארץ כמה שנים מאוחר יותר, היתה בפאריס חברה להפקת סרטים. בישראל הם ניסו לעשות קולנוע אבל לא ממש הצליחו והתמקדו בסרטי פרסומת והסברה. "השבוע פגשתי את חיים טופול", מספר שקין, "והוא אמר שאת הכסף הראשון שלו בקולנוע הוא קיבל מאבא שלי ומאחיו, על סרט שהוא ואורי זוהר שיחקו בו שמעולם לא הוקרן. לסרט אחר שהם עשו קראו 'ערן בגן החיות', סרט לילדים שאני כיכבתי בו. אחר כך אבא שלי כתב ספרים ואחיו עם הסבא המשיכו בסרטי הסברה ופרסומת".

שמעון שקין כותב ספרים, רומנים שיוצאים לאור בצרפת. אחד תורגם לעברית, "לילה אחרון של חורף" (הוצאת ידיעות אחרונות). "אני זוכר מהילדות שלי את מכונת הכתיבה של אבא שלי מתקתקת עד מאוחר בלילה ואת ריח המקטרת. בין לבין הוא ביים תצוגות אופנה ועזר לאמא שלי בסטודיו".

אמו, שזכתה לפני שנה בפרס משרד החינוך על "המסע של תיקה", כתבה ואיירה גם סדרה לילדים על סיפורי התנ"ך. עיקר עיסוקה היה הסטודיו לעיצוב טקסטיל, שהיה בזמנו אחד המובילים בארץ. שם, בין היתר, התעצב גם טעמו האמנותי של שקין הילד. "אני זוכר את עצמי יושב לידה על כיסא עגול והרבה פעמים נרדם על השולחן שלה".

זה היה יותר מרתק מלשחק כדורגל?

"זה היה בשעות אחרות. אז בשש כולם היו בביתם, לא היתה טלוויזיה ואמא עובדת ואבא כותב, אז מה יכולתי לעשות? לפעמים הייתי מצייר לידה את מה שהיא עושה. כשהייתי בן 13 התחלתי לעבוד אצלה בסטודיו, בהתחלה בדרגה מאוד נמוכה, עבודה טכנית של הפרדות צבעים. בימי השיא עבדו בסטודיו לפחות 20 איש. עבדתי בחופשים והרבה פעמים הייתי חוזר הביתה וההורים היו בסטודיו אז הייתי הולך לשם, מכין שיעורים ואז עושה כל מיני דברים. היה לי צורך להרגיש שייך. התחלתי מלמטה וטיפסתי יותר גבוה".

מה זה יותר גבוה?

"עיצבתי קולקציות שלמות להוניגמן, לגדעון אוברזון, לגוטקס, לניבה, היתה פעם חברה כזאת, את הרוב אני עשיתי".

מישהו יודע שמאחורי הקולקציות עומד ילד בן 13?

"אף אחד לא יודע את זה עד היום. הם עשו למשל, סדרה של טי-שירטס ואת ההדפסות אני עיצבתי. אני זוכר שליוויתי את אמא שלי לפגישות עם אוברזון בסטודיו שלו, הסתכלתי עליו, רציתי לראות איך הוא מגיב לקולקציות שלי".

ואיך הוא הגיב?

"עשו את זה שנה אחרי שנה, אז סימן שהיו מרוצים. המומחיות שלי היתה הדפסים גיאומטריים, חולצות עם עין גדולה, נשר גדול שהולך לשרוולים, דברים יותר לצעירים בהשפעת קומיקס, גרפיטי ופופ-ארט. לגוטקס עשיתי פרחים על פראו".

שילמו לך?

"עניין הכסף אצלנו במשפחה היה קצת בעייתי, אבא שלי היה קומוניסט. אבל את הבסיס שלי באמנות קיבלתי בבית הוראי, שם נחשפתי לספרי אמנות, למוזיקה קלאסית. עזרה לזה גם העובדה שהיה אסור לרדת למטה בין שתיים לארבע, אז הייתי יושב ומצייר, ובארבע הייתי פורץ החוצה עם כל הילדים מהשכונה וילד אחד לא היה יוצא לרחוב, אפילו לא בארבע, אלא רק לעתים רחוקות. זה דניאל אורן, המנצח הגדול, שהיה גר בשכונה שלי, היה חבר טוב, משחק איתנו כדורגל ופינוק. עכשיו אין יותר דברים כאלה".

לצייר ברחובות

שקין נשוי לשחקנית מאיה קדישמן, בתו של מנשה קדישמן. הם גרים במרכז תל אביב עם ילדיהם אדם בן 14, מיקה בת 12, וזואי בת חמש. לזכר הימים של הכדורגל והפינוק בשכונה, אין להם בבית טלוויזיה. "יום אחד שמעתי את הבן שלי אומר לחבר בגאווה: 'אצלנו אין טלוויזיה', ואז הבנתי שלא עשיתי לו עוול גדול מדי", הוא אומר.

בבית ספר יסודי שקין לא היה תלמיד שקדן. "הייתי גרוע", הוא מודה. "ב'יהודה המכבי', שם למדתי, היה מוטו שכולם הולכים לגימנסיה הרצליה ומשם לפנימייה הצבאית. זה כל כך לא התאים לי, שזאת היתה מלחמה מתמדת במוסד ובמוסכמות. אפילו בציור קיבלתי שלילי. אף תיכון לא רצה לקבל אותי. ביום אומלל אחד הלכתי עם אבא שלי מבית ספר לבית ספר. זה היה נורא. אמרתי לאבא שלי: 'טוב, אני אעבוד בסטודיו', וכמעט חטפתי סטירה.

"בויצו צרפת הסכימו לקבל אותי רק על סמך בחינה ברישום. זה היה פשוט גן עדן בשבילי. אחרי שהתקבלתי קיבלתי כזה פידבק חיובי באמנות שרציתי להצטיין בכל המקצועות ונהייתי למדן ושקדן. למדתי בשתי מגמות, פיסול וגם ציור וגרפיקה. הייתי ישן בבית ספר בשביל לגמור דברים. זו היתה חוויה נדירה. המורים היו קלאסיים, באו מהאקדמיה של לנינגרד ומרומניה. נשאבתי לזה לחלוטין, וכל הזמן הציורים שלי היו תלויים במסדרונות. המורים היו רבים ביניהם אם אני יותר פסל או יותר צייר. אני מרגיש אמן, ולא משנה לי באיזה מדיה.

"לפני שנה התקשרה אלי מישהי שהיתה איתי בבית ספר יסודי, רצתה לקנות עבודה, וסיפרה שאת כל הרישומים שהייתי עושה בכיתה היא שומרת עד היום. כבר אז מישהו שם עלי עין ואני לא הערכתי את עצמי כך".

שקין זומן לקורס טיס, עבר את המבדקים אבל לא היה בטוח שזה מה שהוא רוצה לעשות. "אבא שלי הציע לדבר עם סבא, וסבא שלי אמר: 'טייסים טובים יש, אבל הרבה אמנים טובים אין', אז ויתרתי על קורס טיס.

"סבא שלי היה טיפוס ססגוני מאוד. בחום של 40 מעלות הוא היה הולך פה עם חליפת שלושה חלקים וכובע. היתה לו הבנה באמנות. הוא הכיר אישית את זיל פסקן ומאנה כץ, את פיקאסו ואת סוטין. הוא היה תעשיין טקסטיל והיה מחלוצי הקולנוע בצרפת. הם היו באים אליו לאכול ביום שבת כשהיו רעבים, והוא היה קונה מהם ציורים ותומך בהם.

"היה לו בבית אוסף גדול מאוד. אחרי שהנאצים נכנסו לפאריס, המשפחה ברחה לדרום צרפת, היו להם שם אדמות, אחר כך הסבא חצה בחזרה את הקווים לפאריס הכבושה כדי לנסות למכור את כל הסטוקים של הבדים. הוא הצליח והחביא את כל הכסף בכיס פנימי עם סיכת ביטחון במכנסיים, ובנסיעה בחזרה ברכבת דרומה, חלק מהכסף נעלם. אוסף האמנות נשאר בדירה בפאריס וגם הוא נעלם אחרי שהדירה נתפסה על ידי הנאצים. רק לפני שנתיים אבא שלי ואחיו קיבלו איזה סכום זעום מממשלת צרפת תמורת חלק מבית החרושת לטקסטיל.

"יש סיפור במשפחה שסבא הפיק סרט בפאריס ובערב הפתיחה כולם חיכו שהסרט יבוא מהפיתוח ישר להקרנה. סבא היה קצת שיכור ונכנס לחדר החושך, הדליק את האור ושרף את כל הסרט. אני חושב שהניסיון הזה די רשש אותו".

שקין התגייס לנח"ל עיירות פיתוח, והלך ללמד ציור במתנ"ס במעלות. "הייתי בא למתנ"ס, מחכה, והחבר'ה לא היו באים. לקראת סוף השנה התחלתי לצאת לכיכר העיר ושם הייתי רושם את האנשים, וכך

התחילה התקשורת שלי איתם". כעבור שנה עבר לשרת בפיקוד הנח"ל ביפו, ואז כבר שכר לעצמו סטודיו והתחיל לצייר. יום אחד הוא הזדמן עם חבר לגלריה של נעמי גבעון, שביקשה לראות עבודות שלו.

"זה היה בתחילת שנות ה-80", הוא אומר, "היה מהפך מאמנות קונספטואלית לציור. אני הייתי מאוד מנותק מהרוחות המנשבות וההשפעות של עולם האמנות, תמיד פשוט ציירתי. היא באה אלי לסטודיו ובחרה כמה עבודות לתערוכה קבוצתית בגלריה שלה. תלתה ציור שלי על יד יאיר גרבוז, רפי לביא וגבי קלזמר, שמות שלא הכרתי אז. אבא שלה, שמואל גבעון, מחלוצי הגלריסטים בארץ, ישב בגלריה ובאו כל האמנים מהגלריה שלו, ושאלו: 'מה זה הציור הזה?' והוא הסתכל ואמר: 'למה זה בגלריה שלך, נעמי?' ולקח אותי לגלריה שלו. הוא לא זכר שכמה שנים קודם באתי אליו עם תיק עבודות והוא זרק אותי. ככה התחלתי את הקריירה שלי, בגיל מאוד צעיר. הוא שילם לי במשך כמה שנים משכורת חודשית ותמורת זה לקח אליו את כל העבודות שלי ועשה לי תערוכת יחיד גדולה".

שקין השתחרר בינתיים מהצבא ונסע לפאריס. רצה ללמוד בבואר אצל כריסטיאן בולטנסקי, האמן הקונספטואלי הידוע, אבל בית הספר הסכים לקבל אותו לשנה ראשונה והוא חשב שמתאים לו להתחיל את השנה השלישית. הוא נשאר כמה חודשים בפאריס, הסתובב ברחובות, ראה תערוכות, והמשיך לגרמניה, ליריד אמנות בקלן. "ברכבת לילה ישב מולי בחור שסיפר שגנבו לו את הכסף בספרד ואין לו כסף לכרטיס הרכבת. קניתי לו כרטיס, וכל הדרך הוא שיכנע אותי לא לנסוע לקלן אלא לרדת בדיסלדורף, לבוא לבית אמו והוא יחזיר לי את הכסף. מאחר שלא מיהרתי לשום מקום נשארתי אצלו ארבעה חודשים.

"בשלב מסוים אמא שלו זרקה אותנו מהבית. בשיא השלגים הסתובבנו ברחובות. ישנו כמה שבועות אצל חבר שלו שהיה שומר יער, עזרנו לו לפנות את העצים שנפלו. ישנו בבתי קולנוע שהקרינו סרטי סקס 24 שעות ביממה, או אצל כל מיני בנות שהזמינו אותנו. הגעתי למצב שלא ידעתי איפה התעוררתי בבוקר. ואז אמא שלו, שהיתה יחצנית של הפילהרמונית של דיסלדורף ועבדה גם בגלריה של אמנות, שלחה

אותי לגלריה של האנס מאייר, הגלריה שקדישמן עובד איתה. אבא שלי שלח לי עבודות ואני קיוויתי שהוא יקנה ממני משהו, כדי שיהיה לי מה לאכול. עברו שבוע ועוד שבוע וכלום, אז באתי אליו וכנראה שדיברתי קצת לא יפה אז הוא אמר: 'אתה יודע מה? קח את הכל ועוף מפה'. אם לא זה אולי מזמן כבר היתה לי קריירה בינלאומית משגשגת".

עזים וכבשים

שקין חזר ארצה, והתערוכה שהוצגה בגלריה גבעון היתה הצלחה. "היו המוני אנשים", הוא אומר, "ומה שהכי מצחיק זה שאף אחד לא ניגש אלי, כולם לחצו את היד של אבא שלי, חשבו שהוא האמן. הציורים נמכרו טוב מאוד, אבל כבר לא היו שייכים לי. גבעון אמר שמבקרת אמנות מאנגליה קנתה ציור; אותו זה נורא ריגש ואותי בכלל לא. היתה כתבה על עמוד השער של 'העיר', סנסציה מאוד גדולה שגבעון לקח מישהו לא מבצלאל ולא מהמדרשה".

למה לא הלכת ללמוד באחד מבתי הספר בארץ?

"רפי לביא היה מזמין אותי אליו הביתה והיה מספר לי שאני צריך ללמוד במדרשה. גם מבצלאל היו משדלים אותי, אמרו שיעזרו לי, אבל כמה שהם יותר שיכנעו ככה יותר התרחקתי. פחדתי שישפיעו עלי, שישנו אותי. תלוי באיזה שלב אתה מראה עבודה שלך ונחשף לביקורת. כשזה עוד רך מדי, זה יכול לקלקל או להשפיע. אני מעדיף לעשות את הטעויות שלי בעצמי ובדרכי, עד שאני בטוח לגמרי. ואולי זאת טעות, אולי הייתי צריך ללכת ללמוד".

בגרמניה פגש שקין גלריסט ניו-יורקי שסימן לו את היעד הבא. "אחרי התערוכה אמרתי לגבעון שאני רוצה לנסוע לארצות הברית והוא אמר: 'לא, אתה לא נוסע, אולי אחרי עוד כמה תערוכות', ואני הייתי אחרי הצבא ורציתי לנסוע. גבעון לקח את זה קשה ומאז לא דיבר איתי.

"שכרתי דירה בסוהו ועבדתי לקראת התערוכה שהיתה צריכה להיות לי אצל אותו גלריסט. הייתי מקבל ממנו קצת כסף. זה היה ב-87',

והיתה מפולת בבורסה והגלריה נסגרה. פתאום נשארתי בלי כלום, מצאתי את עצמי ברחוב. ואז אמרתי: אני אנסה בכוחות עצמי.

"בניו יורק תמיד יש לך פגישה בעוד כמה חודשים; האוצר ההוא מהמוזיאון הזה אמר שהוא יבוא לראות עבודות - וככה נשארתי שבע שנים, מחכה לפגישה הבאה. היתה תקופה מאוד קשה. הייתי מנקה משרדים בלילות, עבדתי בסטודיו של ציור דקורטיבי, היינו עושים רסטורציות לכל מיני רהיטי לואי קטורז, תקרות במשרדים. ציירתי שמים על התקרה של אם-טי-וי.

"מישהו אמר לי שבמרכז לרישום בניו יורק יש אוצרים שמסתכלים על עבודות. באתי, וקיבלתי תערוכה. זה חלל מדהים בסוהו. לפתיחה בא מישהו ממומה שאהב את העבודות, והציע לי להגיש בקשה למלגה - תורמת מטקסס נתנה את הכסף ומומה היו בוחרים את האמן. קיבלתי מלגה לשנה וחצי לסטודיו וחומרים, והספיק לי גם להמבורגר. ואז התחלתי להציג יותר בניו יורק ובבוסטון, וגם היו לי כמה תערוכות בארץ".

ב-90' היתה לשקין תערוכת יחיד במוזיאון הרצליה. הוא בא לכבודה לארץ, וכאן פגש את מאיה. הם חיו על קו תל אביב-לונדון (שם חיה אמה)-ניו יורק, וכעבור שלוש שנים החליטו להתחתן.

"פגשתי את מנשה בניו יורק, היינו בקשר לפני שהכרתי את הבת שלו", אומר שקין. "הייתי מבלה איתו הרבה שעות. בפגישה הראשונה שלנו הוא לקח אותי למסעדה יוונית ואחרי זה הלכנו למגדת עתידות והיא אמרה לי שאני אהיה נשוי עם שלושה ילדים. אחר כך ראיתי שהיא מסתודדת עם מנשה, עד היום אין לי מושג מה היא אמרה לו.

"כשבאתי אליו לבקש את ידה של מאיה הוא אמר: 'אנחנו לא צריכים עוד אמן במשפחה'. אני חושב שהוא קיווה שאני אהיה בנקאי. אבל אנחנו מסתדרים נהדר. ביום שישי בערב יש על מה לדבר. הוא סבא נהדר. המפגש עם מאיה הוא חיבור של נשמות תאומות. היא יודעת מה זה אמן ואמנות והיא המבקרת הראשונה שלי, בשנייה היא יודעת מה לא בסדר ולא טוב, לי לוקח שבוע להבין את זה".

הביקורת שלה לא מעצבנת אותך?

"לא, כי היא תומכת, עניינית ובונה, ולמדתי להעריך את העין שלה. אין בינינו משחקי אגו. כשהתחתנו אמרו לנו 'שני אמנים באותו בית, השתגעתם?' בינתיים זה מחזיק מעמד בסדר גמור".

לשקין היתה בחייו תקופת עזים. "כשהייתי בצבא עשיתי הרבה עליות לקרקע במדבר יהודה, שם הייתי רושם בטבע, ומה לעשות, היו שם הרבה עזים ובדואים, אז יצא מזה סדרה שלמה. אחרי שהתחתנו צחקו עלינו ואמרו 'העדר גדל', הכבשים של מנשה והעזים של ערן".

שעת בישול

שקין קם בארבע וחצי בבוקר. שוחה בים 40 דקות, שעה, חוזר הביתה, מסייע את הילדים לבתי ספר ולגן והולך לסטודיו לעבוד. בשתיים חוזר הביתה, מבשל ארוחת צהריים ("בדרך כלל אני הבשלן"), מסייע לחוגים ונרדם מוקדם מאוד בערב, תוך כדי הסיפור לזואי. הוא עובד עם שלוש גלריות היום. נחמני 39 בישראל, טוויג (twig) בבריסל וג'ולי אם בטורונטו. הוא הציג בתערוכות רבות, יחיד וקבוצתיות, במוזיאון תל אביב ובמוזיאון ישראל, במוזיאוני הרצליה ורמת גן, במוזיאון לאמנות בסנטה מוניקה בלוס אנג'לס, במרכז האמריקאי בפאריס, בתערוכת אמנות ישראלית בגרמניה, בגלריה קורקורן בושינגטון ועוד. פסלים שלו מוצבים במקומות שונים בארץ, וציוריו נמצאים אצל אספנים פרטיים רבים ובאוספי מוזיאונים, בהם תפן, עין חרוד, תל אביב, ירושלים, המוזיאון הבריטי, מוזיאון לודוויג באאכן, גרמניה ועוד.

יש לו סטודיו נוסף בנעורים על יד נתניה, שם הוא עובד עם היציקות. "כמה פעמים ביקשו ממני מתלמידים לעבוד אצלי, אבל קשה לי לקבל אנשים לסטודיו, אפילו שאני עבדתי כמתלמד אצל קרל אפל ואני יודע כמה זה חשוב".

למה קשה לך?

"אני פרפקציוניסט וכשבאים אלי מתלמידים לסטודיו נעשה לי צפוף מדי. למה התחלתי לבשל? כי אני רוצה שזה יצא כמו שאני רוצה. לפעמים זה נהיה אובססיבי מדי שאתה לא יכול לתת למישהו לעבוד

לידך במטבח אלא אם הוא עובד בדיוק כמוך, דווקא מאיה עוזרת לי להיפתח ולשחרר קצת".

שקין, בניגוד לאמנים רבים, אינו מלמד לפרנסתו, ומפרנס את משפחתו מאמנותו בלבד. "אני לא מלמד כי אני מיוחד שאפסיק ליצור. הרבה חברים שלי מחו"ל שהתחילו לעבוד לפרנסתם בשיפוצים, הפסיקו ליצור. גם אמא שלי, כשהסטודיו והביזנס השתלטו עליה, הפסיקה להיות אמנית, שזה היה החלום שלה. אני חושב שזה איזשהו פחד שלא מאפשר לי ללמד או לעשות דברים אחרים שייקחו ממני אנרגיה, ואני לא יודע לעשות משהו על רגל אחת".

האמנות הישראלית טובה בעיניו. יש כאן הרבה כוחות מרשימים וכישרון אמיתי, אלא שפעמים רבות מה שמעניין את האמנים הצעירים אינו האמנות דווקא. "הקריירה מעניינת אותם הרבה יותר ולפי דעתי זה לא עובד טוב", הוא אומר. "נוצרים כוכבים שדועכים מהר. כשאתה לוקח מישהו שבא מהאקדמיה ישר לתערוכה מוזיאלית, מה הוא יעשה אחר כך? זה לא נותן לו זמן להתבשל ולחפש את דרכו. לפני כמה שנים היתה לי תערוכה בג'ולי אם. באה כיתה מהמדרשה, וכל מה שהם רצו לדעת זה איך מגיעים לתערוכה במוזיאון. מה שהיה תלוי על הקירות לא עניין אותם. אני מאוד התאכזבתי".

אם היו שואלים, לשקין היה מה להגיד להם. "אחד הכיפים בלהיות אמן זה כל בוקר למשוך את השטיח מתחת לרגליים שלך ולאתגר את עצמך כל הזמן. מעניין אותי לשנות כל פעם זוויות ונקודות התייחסות. זה מגרה אותי ואני מקווה שזה מגרה גם את הקהל. למרות שאני אף פעם לא יכול לדעת איזה ציור יאהבו ויקנו. מה שאני אומר שיקנו, אף פעם לא נמכר. ועל זה מאיה אומרת: 'תעשה, ומה שיהיה יהיה, זה רק אמנות, זה לא מהנדס שיטעה והבניין יתמוטט'".*

מורה הולנדי לחיים

אחד ההישגים של ערן שקין בימיו בניו יורק, בשלהי שנות ה-80, היה המפגש המפתיע עם האמן ההולנדי הידוע קרל אפל. בסוף שנות ה-40 היה אפל חבר בקבוצת האוונגרד "קוברה". הוא חי בין

אמסטרדם, ניו יורק, פירנצה וציריך, איש גדול עם שפם, שצייר על בדים ענקיים בתנועות מכחול רחבות ותיאטרליות.

"בניו יורק הייתי הולך ל-40 פתיחות בחודש", אומר שקין. "יום אחד הלכתי עם חבר לפתיחה של קרל אפל. נורא התרגשתי וסיפרתי לחבר שספר האמנות הראשון שקניתי היה של אפל. היתה שם אשה שהסתובבה ושמעה את זה; זו היתה אשתו של אפל. היא הכירה בינינו והוא הזמין אותי לסטודיו שלו. לופט ענק, שתי קומות, והוא עמד וצייר ובצד ישב אלן גינסברג וקרא שירים. לא ידעתי אז מי זה. באותה תקופה קרל אפל התחיל לעשות פסלים מעץ, והתחלתי לעבוד אצלו. הקשר בינינו נמשך כחמש שנים.

"עבדתי בסטודיו שלו באפ-סטייט ניו יורק. הייתי בא עם הרכבת מניו יורק והוא היה מחכה לי ברולס רויס גדולה ומעיל כבשים ענק. פעם ככה למדו. היום כל אחד רוצה צ'יק-צ'ק להגיע מיד לפסגה. אני זוכר שהייתי אומר לו: 'קרל אנחנו דוחפים ברגים לעץ ועושים חורים גדולים. אולי אפשר לעשות את זה יותר טוב, יותר רגיש?' אז הוא היה צועק עלי ואומר: 'רסטורטורים לא צריכים עבודה?'

"אצלו למדתי הכי הרבה. למדתי מה זה להיות אמן. לא איך לעשות אמנות אלא איך לחשוב כאמן, איך לקחת את זה כחלק מהחיים שלך, איך לא למהר ולא לעשות אמנות עבור מטרה מסוימת".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ אמנות

אופנה

ערן שקין פוסע בנעלי עקב לעולם האמנות

לא במקרה יציג השבוע ערן שקין תערוכה ב-TLV Fashion Night, שבמרכזה פסלי וציורי רגליים בנעלי עקב. בעיניו אין גבולות ברורים בין אמנות לאופנה, אין גבוה ונמוך, הכל משחק של דימויים

סהר שלו

22 באוקטובר 2013

סדרה של בלונים יצוקים מברונזה וצבועים בצבע מכוניות מטאלי, סדרה של פסלי רגליים בסנדלי עקב שעומדים על מדף הנראה כמו מראה, ציור ענקי של זוג רגליים בנעלי עקב, פסל של ספסל ועליו זוג רגליים משולבות וכן סדרת ציורים שמופיעים בהם מעצבי אופנה - התערוכה של ערן שקין, שתיפתח בחמישי ליום אחד בגלריה זימאק שבכיכר המדינה במסגרת אירועי [TLV Fashion Night](#), מהדהדת את אירועי האופנה שיתקיימו בו בזמן בחנויות מסביב. אבל כשמדברים אתו על [טשטוש הגבולות](#) הוא לא מתרגש. "כל האמנות שלי היא מראה לחברה שאני חי בה, ואופנה היא חלק בלתי נפרד מהעולם הזה. גם אם אני לא אופנתי כל כך, זה משפיע עלי. ובכלל, אני גם מתעניין באופנה, עיצוב ואדריכלות יותר מבאמנות".

ואכן זו לא הפעם הראשונה ששקין האמן עוסק באופנה. ב-2010 הוא הציג תערוכה בשם "Catwalk", ובה 39 ציורים גדולים של דוגמניות על מסלול, ואילו עבודת פיסול שלו מציגה דמות רזה על עקבים, שכותרתה "הנכדה של ג'יאקומטי כסופר מודל". "זה מבט אירוני על עולם האמנות", הוא מסביר על התערוכה הנוכחית. "עד כמה יש בו אופנות, עד כמה הכסף ממלא בו תפקיד, מה תפקידה של תדמית ואם זה מאפיין את עולם האופנה או האמנות. בחלק מהעבודות, כמו סדרת פסלי הרגליים בנעלי עקב, אני מבקש לקחת משהו שאנחנו מכירים מחלונות הראווה ולהעביר אותו לעולם האמנות. זה חפץ לביש אבל כאן הוא לא לביש, הוא רך ונעים אבל הוא עשוי ממתכת.

המחשבה שבבסיס זה, כמו בכל האמנות שאני עושה, היא לדקור ולעורר. אם אתה מציק למישהו, הצלחת. אני רוצה לצאת מהבועה ולהסתכל מזווית חדשה על משהו. בסדרה הזאת, למשל, יש 20 זוגות נעליים, אותו דגם שנצבע בעשרים גוונים שונים מטאליים, והם נקראים בשמם כמו בקטלוגים של צבעי מכוניות: מרצדס בלו, בי־מיו ירוק וכולי".

שקין וציור שיוצג בתערוכה צילום: נועה יפה

את הסדרה הזאת הוא יצר לאחר שביקר ביריד ארט באזל מיאמי ביץ', המתקיים בכל שנה ומושך אליו זה כמה שנים ידוענים ופשניסטות מרחבי העולם. "הנשים שם הן הכי יפות והכי גדולות, הבנים הכי יפים והכי גדולים, המכוניות הכי יפות", הוא מתאר בהתלהבות את היריד. "אתה חוזר לתל אביב ומרגיש שהגעת למקום עלוב, אבל זה נתן לי זריקת אנרגיה. אחרי זה יצאתי עם הסדרה של הנעליים והרגליים".

הערבוב הזה של אמנות ועיצוב, אופנה ומסחריות, גבוה ונמוך לא רק שלא נראה לשאקין בעייתי, אלא להיפך. "זה באשמת פיקאסו. הוא אשם בכל", הוא מסביר. "קודם כל, הוא היה הראשון שהכניס את עולם האמנות לעולם הידוענים. הוא היה אמן הסלבריטי הראשון. הוא בנה לעצמו אימג' ושינה אותו בהתאם למצבים המשתנים. הוא לא היה דמות האמן המיוסר שלבש תמיד אותם סמרטוטים, הוא היה מודע מאוד לייחצון העצמי ובדרכו הוא גם מאוד השפיע. קח למשל את חולצת הפסים שנהג ללבוש בתקופה מסוימת. אחריו לבשו אותה אנדי וורהול - אחד האמנים ששאלו מפיקאסו את עניין הסלבריטאיות והעלו אותו לדרגה חדשה - וגוטייה שלבש והלביש אחרים בחולצת הפסים, ולא במקרה".

אבל הקשר של שקין לאופנה התחיל בשלב מוקדם בהרבה. לאמא שלו, אסתר שקין, היה סטודיו לעיצוב טקסטיל, וכבר כשהיה בן 12 עבד שם. "עבדתי שם בחופשות ועליתי בסולם הדרגות, מהפרדות צבעים ידניות, על שולחן האור, עד לעיצוב טקסטיל לחברות בלי שהן ידעו שאני עומד מאחורי זה. ככה יצא שעשיתי דברים לגוטקס, לגדעון אוברזון ולאחרים".

ועם זאת את ההיקסמות מעולם הזוהר הוא חייב לאביו, הסופר שמעון שקין, שביים בשנות ה-70 תצוגות אופנה והיה מעלה את הבן לבמה. "אני זוכר כל מה שהלך מאחורי הקלעים", הוא מספר בהתלהבות על הרגעים הראשונים הללו, "את הבנות המתלבשות, הציצים, הרגליים. הכל אז היה מרגש".

כשבגר עבד בשלל עבודות, ובין השאר היה סטייליסט בצילומי אופנה של מוסף "גלריה" בימיו הראשונים עם העורכת המייסדת צופיה דקל. מאוחר יותר, בניו יורק, עבד שוב בסטודיו לעיצוב טקסטיל ולימים עבד גם כצבע דקורטיבי וצייר על הקירות של חנות הדגל של ראלף לורן בשדרות מדיסון בניו יורק. כשהוא מפרט את הרזומה הזה נדמה שהוא אכן מתלהב כמו ילד קטן מעולם הזוהר, על דוגמניותיו, היופי המלאכותי והדימויים המתחלפים שלו, הרבה יותר משהוא מתלהב מעולם האמנות.

"עולם האמנות לא מעניין אותי", הוא אומר, "אני לא הולך לפתיחות אלא אם כן הן פתיחות של חברים שלי. אני לא מבקר במוזיאונים, ובכלל - אני לא מרגיש שייך. כמו שלא למדתי בבצלאל או במדרשה, כך אני חושב שהכי כיף בשוליים. שם אני יכול לעשות מה שאני רוצה. ואני לא חייב כלום לאף אחד".

טום פורד בשמלה צילום: יגאל פרדו

בכל זאת - אופנה, דוגמניות, זוהר ואמנות?

"הייתי בארוחת ערב בניו יורק והיו שם שני דילרים מהגדולים בעולם. במשך כל הארוחה הם סיפרו על האסטרטגיה שלהם להפיכת אמן גרמני צעיר אחד למפורסם. מהצד השני ישב אד רושה, והוא כל הזמן חזר ואמר שהגלריסט המפורסם ליאו קסטלי לא מקדם אותו מספיק. אלו שני הקצוות של עולם האמנות, תבחר איפה להיות. מה שאתה רואה עכשיו בלונדון תוכנן בארוחת ערב בפריז לפני כמה עונות. בדיוק כמו בעולם האופנה. אבל זה גם מקפל בתוכו את כל מה שאני חושב על העולם הזה. פריט של עיצוב יכול לרגש אותי כמו יצירת אמנות. זה

לא גבוה מול נמוך או מי עומד למעלה ומי למטה, מבחינתי העיקר הוא שיש אורגייה ואנחנו חיים בחדר חושך אחד גדול".

בתוך הערבובייה הזאת הוא יצר את סדרת דיוקנאות מעצבי האופנה שלו, ובהם דולצ'ה וגבאנה, אלכסנדר מקווין, מארק ג'ייקובס, טום פורד וראלף לורן, חלקם לבושים בבגדי נשים. "רוב מעצבי האופנה הם גברים שמעצבים לנשים. והם לא סטרייטים. הם מכתיבים לכל הנשים שבעולם איך הן ייראו. וזה עובד. זה גאוני. כבר כשלעצמו זה משהו שצריך לחקור אותו. אבל הציורים האלה נולדו גם מהמחשבה המשעשעת שהם בטח מודדים על עצמם מדי פעם את הדגמים שהם מעצבים", הוא אומר.

הדיוקנאות האלו נראים כמו שרבוטים מהירים, ומדויקים להפליא, אבל שקין דוחה את המלה "מדויק". "למה בעצם דומות כל הדמויות האלה?" הוא שואל, "זה מגוחך כי אני שואב את האינפורמציה שלי מהיכן שכולם שואבים אותה. אני עושה פורטרטים של האימג', לא של הבן אדם עצמו. את ראלף לורן מעולם לא פגשתי, ויכול להיות שהציור לא דומה לו בכלל".

בהתאם לכך, את הציורים האלה הוא מצייר ללא רישומי הכנה או צילומים, אלא רק בעזרת הדימוי שנחרט בראשו. "אחת האספניות הגדולות בניו יורק הזמינה אותי לעשות פורטרט שלה", הוא מרחיב על האופן שבו דימויים נהפכו לחזות הכל. "היא הזמינה לי סטודיו מדהים ובאה אליו כדי שאצייר אותה והיתה חסרת סבלנות לאורך כל הפגישה. ישבתי מולה ולא הצלחתי לצייר דבר על הקנבס. היא כל הזמן אמרה לי מה לעשות: תשתדל לעשות אותי זוהרת יותר, אל תשכח את התכשיטים, תצייר יותר תלתלים וכולי. ציירתי משהו וחששתי שהוא לא דומה לה בכלל, אבל היא הסתכלה על זה ואמרה לי, 'זה בדיוק אני'. אחרי שהלכה כתבתי למעלה את שמה והוספתי - The way she wants to be remembered. העוזר שלה בא וצעק עלי, אבל מאוחר יותר פגשתי אותה והיא אמרה לי 'אהבתי מאוד את מה שכתבת' והזמינה אותי לצייר את שתי בנותיה".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

התכנסות: תערוכת יחיד חדשה לאמן ערן שקין

וואלה בית ועיצוב

26.5.2024 / 14:11

תערוכת היחיד החדשה של ערן שקין, מציגה סדרת עבודות חדשה שנעשתה בשלוש השנים האחרונות ובמרכז עיסוק בפנים שונות של דיוקן - כיחיד, כצמד וכקבוצה

פרויקט היוקרה בסלוניקי ביוון יציע דירות מ-99,000 אירו בלבד
channel22

יש לך מעל 150 אלף בקרן השתלמות וקופת גמל? הכתבה הזאת היא חובה
חיסכון

מידע נוסף

בני 60+ עם בעיות רפואיות ? ב-3 דקות תבדקו זכאות לפטור ממס
Round Table פיננסים

האינטרנט נתקע? תתקדמו לאינטרנט מהיר של וואלה פייבר במחיר משתלם במיוחד

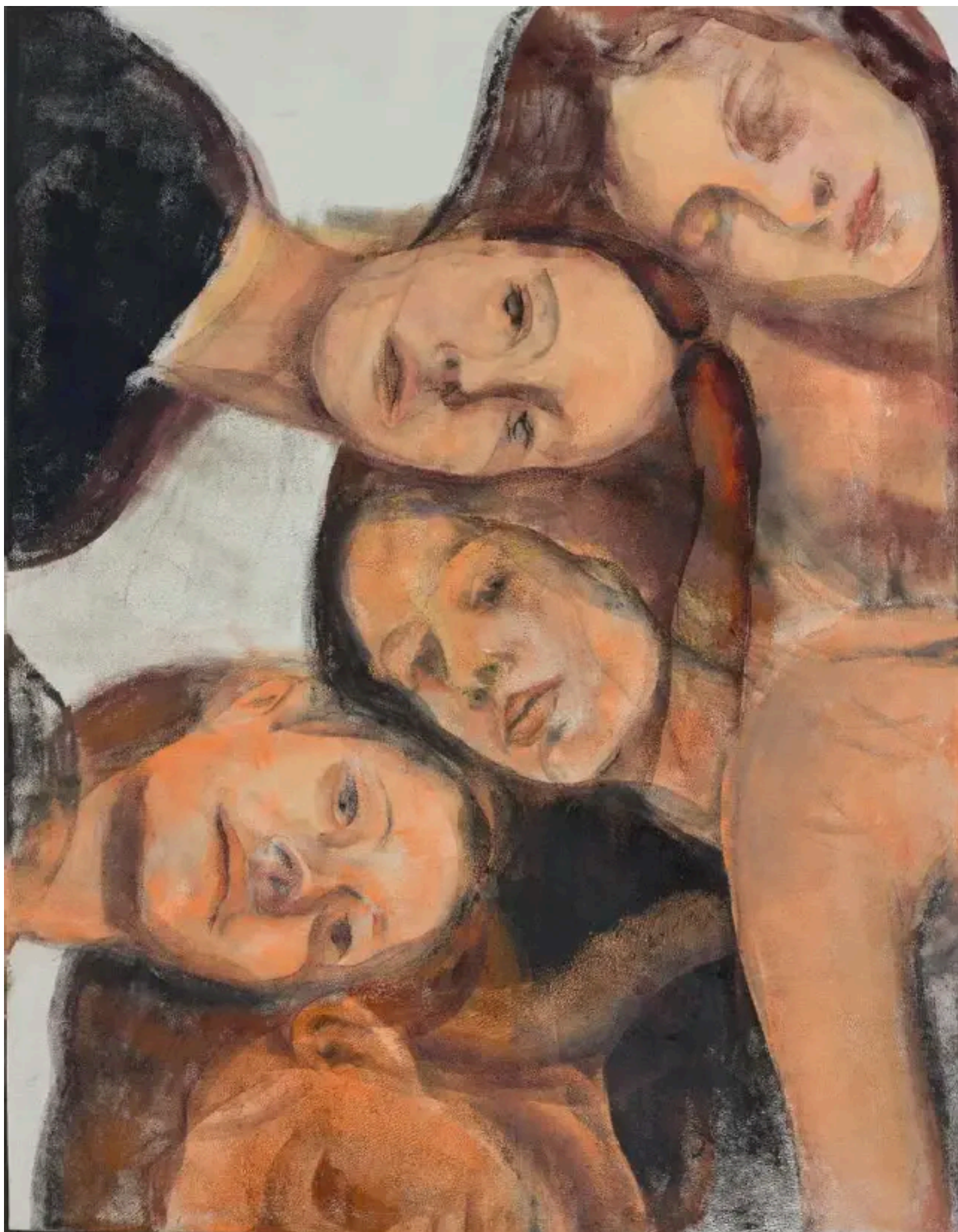
כוכבת הטיקטוק נורתה למוות בסלון שלה - במהלך שידור חי
tech

קישורים מקודמים ע"י טאבולה

"התכנסות", תערוכת יחיד חדשה של האמן ערן שקין, אותה אוצר יניב שפירא, תפתח בגלריה חזי כהן ב-6 ביוני.

התערוכה, הראשונה של שקין מזה שש שנים בישראל, מציגה סדרת עבודות חדשה שנעשתה בשלוש השנים האחרונות ובמרכזה עיסוק בפנים שונות של דיוקן - כיחיד, כצמד וכקבוצה. ציור דיוקן ליוו תמיד את יצירתו של ערן שקין, עבורו מדובר במעין סיסמוגרף שמאפשר לו לבחון תנועות בנפש האדם, דופק חברתי או הלך רוח. גוף העבודות החדש של שקין המוצג בתערוכה מציב במרכזו יחסים בין דמויות. אלא שמה שנראה כמו לקוח מצילום קבוצתי או משפחתי אינו אלה כאלה שמקורו בפרסומת לאופנה, באתרי אינטרנט ובסרטוני יוטיוב.

שקין מחבר בין הדמויות באמצעות ציור, הוא מפיח בהן חיים, מייצר סיטואציות וגם משאיר לעצמו את החירות לערוך בהן שיבושים של הרכבה ופירוק. "שקין מבקש בעבודותיו להצביע על קרבה וחום אנושי ובה בעת מביע דאגה מאבדן של אלה בעידן שבו תקשורת ויחסים מתווכים מבעד למסכים", אומר אוצר התערוכה יניב שפירא.

ערן שקין, משמרת לילה, 2024, שמן על בד / רן ארדה

אולי יעניין אותך

קישורים מקודמים ע"י טאבולה

◀ אושפזה אחרי ששכבה עם 583 גברים

בלילה: "הגוף שלי גמור" tech

◀ חבילות סלולר לכל המשפחה שלא

שוברות את הכיס

◀ המחיר הטוב ביותר בהרצליה: דירות 5

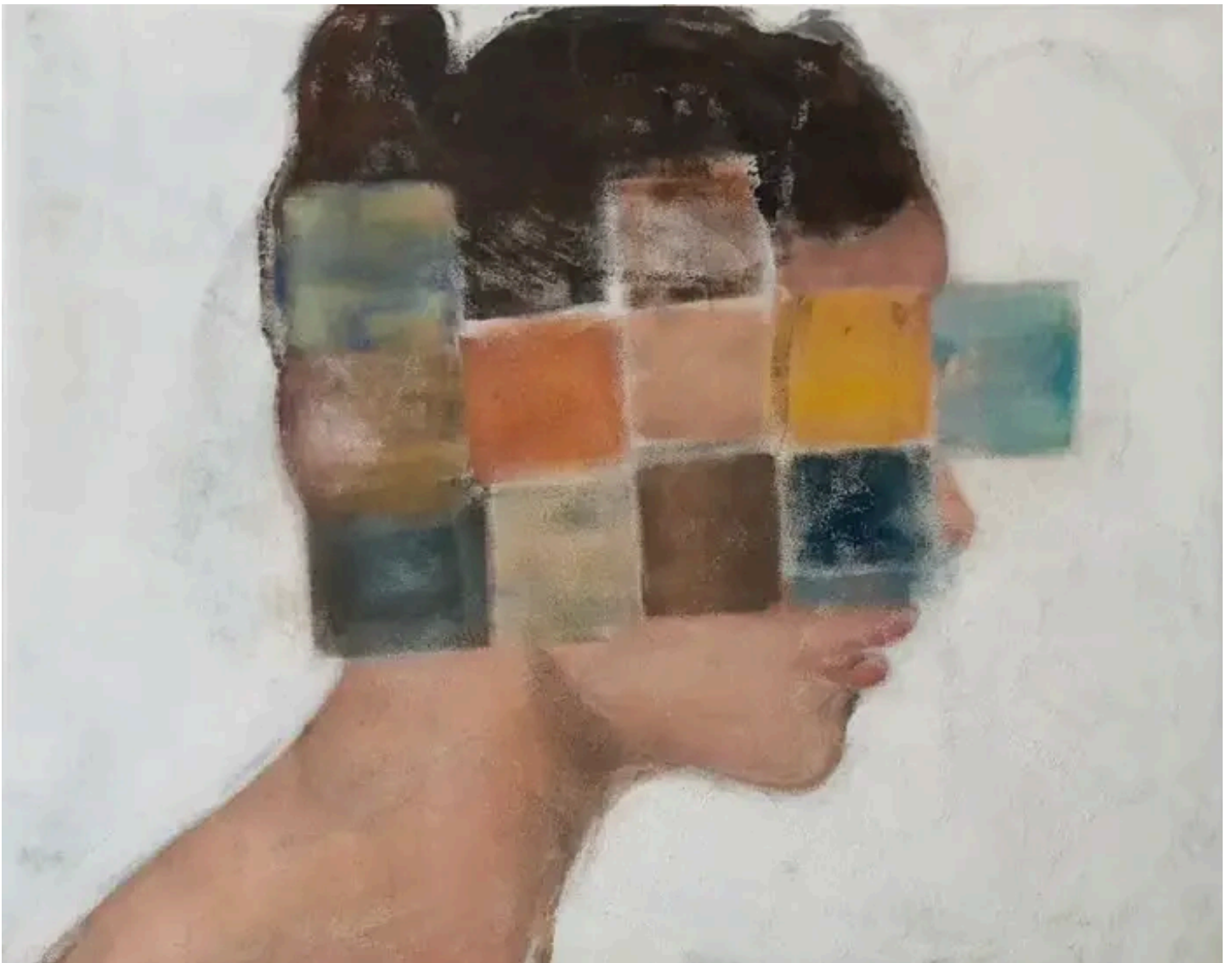
חד' יימכרו מ-3.999 מיליון ש"ח בלבד

Channel22 real estate

◀ בגיל 55 ביטלנו את ביטוח הבריאות

הפרטי - מסתבר שיש אפשרות חסכונית

יותר פרקטי - התנהלות כלכלית נבונה

ערן שקין, ללא כותרת, 2024, שמן על בד / רן ארדה

אלו הן עבודות גדולות ממדים, מצוירות בצבעי שמן מסורתיים ובאמצעות רולר תעשייתי מספוג, שמאפשר עבודה שונה בתכלית מאשר עם מכחולים ושתוצאותיו יוצרות אפקט מאופק ומרוחק שמרמז על פגיעות רגשית. כך גם הטקסטורה

המחוספסת, הקווים הגסים ופלטת הצבעים המתונה שמייצרים חוויה חילונית וארצית. בחלקן הגדול של העבודות מופיעים מקבצים של גברים ונשים כדבוקה אחת, במה שיכול להיתפס כהתכנסות יזומה ועם זאת לא ברור מה מטרתה ומה וטיב היחסים בין הדמויות. בעוד שתנוחות הגוף והטיות הראש מעידים על קירבה והיכרות, אין קשר עין והמבטים אינם מצטלבים. עבודות אחרות מפגישות בין שתי דמויות, הנראות לרוב בחלקיות, ניצבות בגבן זו אל זו והמרווח ביניהן הופך במידה רבה לנושא הציור.

לדברי שקין מרווח זה משמש כ"פער הסברתי", שמציף רגשות ותחושות שלא ניתן לתאר אותן במילים. מעין וואקום או ריק שנוכחותו האנרגטית הופכת במידה רבה לנושא הציור. בעבודותיו הוא מבקש להצביע על קרבה וחום אנושי ובה בעת מביע דאגה מאבדן של אלה בעידן שבו תקשורת ויחסים מתווכים מבעד למסכים.

ערן שקין, דומם, 2024, שמן על בד / רן ארדה

העבודות בתערוכה 'התכנסות' עומדות כל אחת בזכות עצמה ויחד עם זאת בהיותן מוצגות יחד ניתן לתפוס אותן גם כיחידה ציורית אחת. הצבתן זו לצד זו יוצרות מעין מיצב הכובש את חלל הגלריה, עוטף את הצופה, הופך אותו לחלק מההתרחשות.

טשטוש הגבולות שבין הממד הוירטואלי לזה הממשי, בין אינטימיות ואנונימיות מקבלים רובד משמעות נוסף לאחר ה-7 באוקטובר. בעבודות שצייר שקין תחת החוויה המטלטלת של אירועי אותו יום מתחדד עוד יותר מצבו הקיומי של האדם מתוך תחושה של חרדה התפרקות. עבודות שהן מעין מראה ל'עכשיו' והרהור נוגה על מציאות מעורערת.

על העיסוק בפורטרט, מספר שקין: "תמיד חזרתי לעסוק בפורטרט. זה למעלה מעשור שאני מחפש דרכים ליצור פורטרט עכשווי. סידרת העבודות הזו, שהתחלתי לפני מס שנים, מהווה שלב חדש בחיפוש הזה. הפעם, חיפשתי את שארית האינטימיות בעולם הדיגיטלי. מצאתי את עצמי משוטט במסכים וצד דמויות שמעניינות אותי. הן יכולות להגיע מפרסומת לאופנה או מסרטון ביוטיוב, ובעזרת צבעי השמן על הבד אני מנסה להחזיר אותם לחיים, בתוך פרגמנטים קטועים ולא מוגדרים של סיטואציות".

ערן שקין, 2022, שמן על בד / רן ארדה

ערן שקין (יליד 1962) הוא אמן רב תחומי, חי ויוצר בת"א, בניו יורק ובברלין. הציג בתערוכות יחיד ותערוכות קבוצתיות רבות, ביניהן: מוזיאון תל אביב לאמנות, מוזיאון